

نگرشی بر جریان نوظهور معنویت گرا

مؤلف: دکتر محمدتقی فعالی

تهیه و تنظیم پاور پوینت: مجموعه فرهنگی و هنری صریح

بسمه تعالی

توضیحات:

- کتاب آفتاب و سایه ها با موضوع شناخت جریان های نو معنوی و عرفانهای بدون شریعت و نوظهور توسط حجت الاسلام و المسلمین دکتر فعالی (جانباز) در سال ۱۳۸۶ به چاپ دوم رسیده است.
- این کتاب که توسط انتشارات نجم الهدی در قم منتشر شده است عرفان های نوظهور هندی، آمریکایی، یهودی، مسیحی و ... را مورد بررسی و نقد و تحلیل قرار داده است.
- این کتاب در ۴۱۶ صفحه به چاپ رسیده که خلاصه آن برای استفاده عموم در ۱۶۸ تصویر در این پاور پوینت تنظیم شده است.

هندي

فرا علم

آمريکايي

**عرفان هاي
نوظهور**

ذن

مسيحي

يهود

عرفان های هندی

آیین های عرفانی نو ظهور

آیین های باستانی

آیین
ودایی

آیین
تنتره

آیین
بودا

آیین
جین

آیین
برهمنیسم
(هندوئیسم)

آیین های
باستانی

آیین ودایی

- در این آیین قوای طبیعی مقدس بوده و مورد تقدیس قرار می گیرد
 - چندگانه پرستی و خدایان متعدد رواج دارد.
 - شراب خواری و آتش به عنوان یک پدیده مقدس مورد احترام است
 - ودا در لغت به معنای دانش است و دارای چهار بخش می باشد:
- ۱ - ریگ ودا: قطعات حمد و ستایش است.
 - ۲ - سامه ودا: سروده هایی است که به هنگام نوشیدن شراب میخورند.
 - ۳ - ریجور ودا: ادعیه مخصوص قربانی و ذبح است.
 - ۴ - آتھروه ودا: قصد سحر، جادو و نفرین کردن است.

سه
راه نجات

آیین
هندوئیسم

آیین
برهمنیسم
(هندوئیسم)

کتاب ها

نظام کاست

آیین هندوئیسم

- اواخر قرن ۷ ق از م مسیح برهمنان صاحب قدرت شدند.
- آنها معتقد بودند روحانیون مرتبه بالایی در اجتماع دارند.
- به تدریج چندگانه پرستی را رها کردند و به وحدت روی آوردند.
بنابراین اندیشه، وحدت و اعتقاد به روح مطلق ازلی وابدی را «ایندرا»
یا «میترا» یا «آگنی» می نامند.
- قائل به مسئله تناسخ یا قانون سمساره بوده و جهان را سه مرحله می
دانند : زایش، زیست، نابودی
- قانون سمساره قانونی است بالاتر از حاکم که آنرا قانون عمل و
عکس العمل می دانند.

نظام کاست

• طبقات مختلف در این نظام:

- طبقه برهمنان یا روحانیون

- طبقه کشتیه ها یا اشراف و امرا.

- طبقه ویسیه ها یا کشاورزان و صنعتگران.

- طبقه شودره ها یا طبقه چاکران و خدمتگزاران.

• هر کس در ۴ طبقه فوق نبود جزء نجس ها یا پاریا محسوب می شد.

• یکی از نتایج مهم که نظام طبقاتی کاست در هند داشت این بود که:

- هرگونه سعی و تلاش بشر برای ایجاد برابری یا عدالت اجتماعی بی فایده است،

تلاش برای عدالت، امر ضداخلاقی است.

• این طبقات را آریایها در قرن هفتم قبل از میلاد در هند تشکیل دادند.

کتاب ها

- کتاب ها: کتاب وداها، کتاب اپنیشادها (حضور در مجلس معلم)
- مهمترین اصول عرفانی:

- وجود اصالت وحدت یا مرنیسم

- ریشه هاچه مادی و چه غیرمادی، در دریای حقیقت و وحدت مستغرقند.

- عالم وحدت فوق عالم محسوسات است و در منتهای عالم ماده قرار دارد و ذاتا قائم به نفس است و از آن معمولا به برهمن تعبیر می شود.

- غیر از آن هر چه هست وهم و خیالی بیش نیست که به آن «مایا» گفته می شود.

سه راه نجات

- عرفان برهمنان سه طریق (راه نجات) برای انسانی معرفی می کند:
- (الف) **طریقه عمل:** سالک باید سعی کند به وسیله عمل و عبادت به منزل نجات دست یابد. این روش در کتابی به نام مانو جمع آوری شده است.
- (ب) **طریقه علم:** سبب اصلی تمام دردها و شرور انسان؛ جهل و خطای فکری است. مراحلی که سالک باید طی کند به شرح زیر است:
 - **مرحله طلب و تحصیل:** طالب باید بر طبق دستور شریعت عمل کند. کمربندی به کمر ببندد، در خانه معلمی اقامت کند تا اینکه به ۲۵ سالگی برسد.
 - **مرحله ازدواج:** که باید همسر برای خود اختیار نماید و فرزندی تربیت کند که وارث او باشد.
 - **مرحله رهبانیت:** باید از دنیا به کلی اعراض نماید و به جنگلی پناه برد. سرنوشت عوامل خود را به فرزندش واگذار نماید.
 - **مرحله ترک دنیا:** مراقبه و تفکر عمیق و استغراق
- (ج) **طریقه اخلاص:** روش اخلاص یا بهکتی عبارت است از علاقه خالصانه و ایمان خاص به یکی از خدایان هندو.

آیین جین

آیین
جین

اعتقادات

اعمال
روحانی

آیین جین

- مؤسس آیین جینیسم کسی است به نام مهاویره (مرد بزرگ یا پهلوان بزرگ).
- در سال ۵۲۷ ق از م در ایالت بهار متولد شده و در سال ۵۹۹ ق از م در همان ایالت بهار چشم از جهان فرو بست. وی در هیچ قریه ای بیش از یک روز و در هیچ شهری بیش از پنج روز نماند.
- دو آیین مقابل برهمنیسم با شعار نجات انسان قیام کرد. یکی جینیسم و دیگری بودیسم.

اعمال روحانی آیین جین

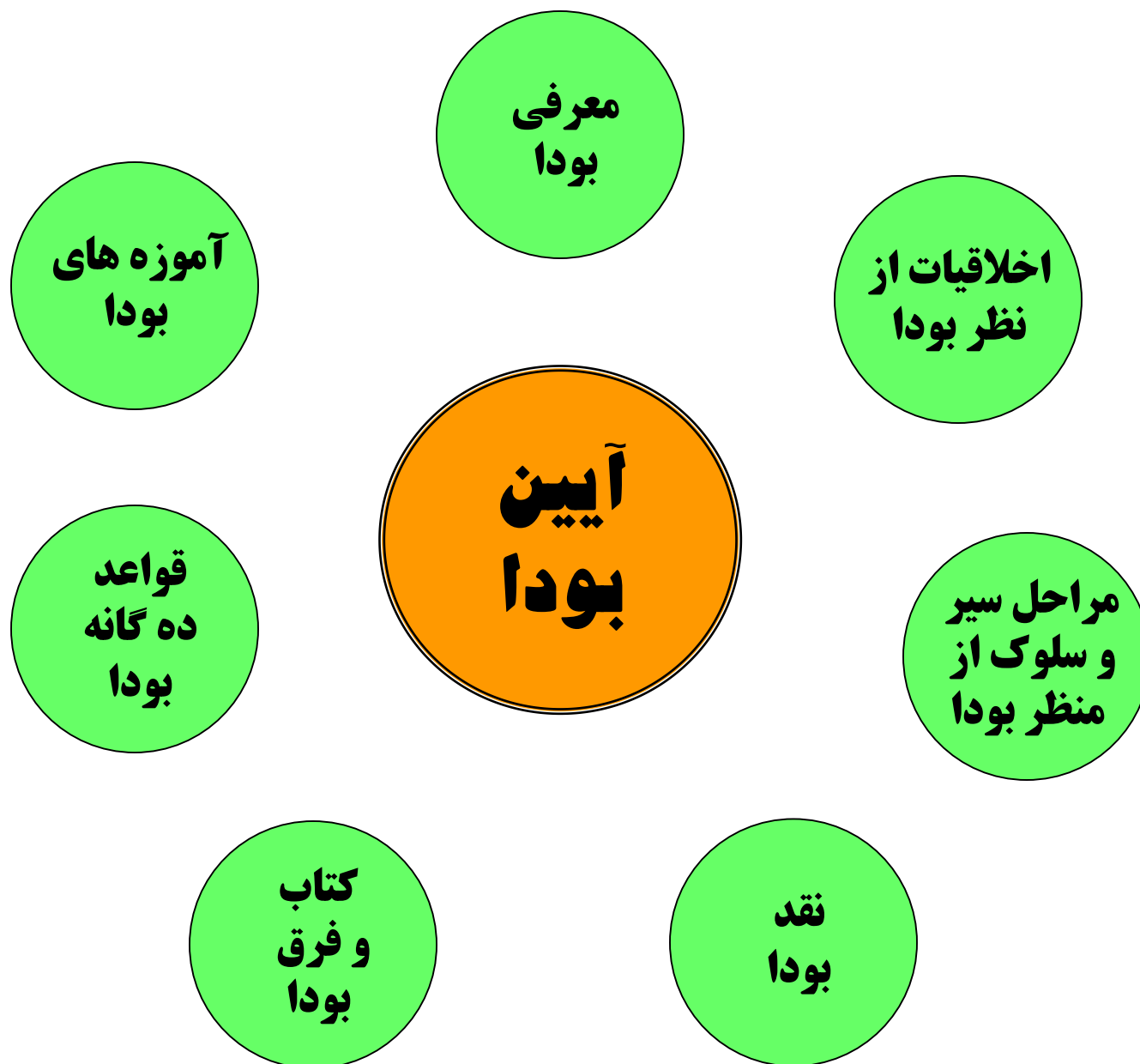
- پرهیز از قتل و آزار موجودات زنده.
 - پرهیز از دروغ و هر قول و فعلی که موجب غضب یا حرص شود.
 - اجتناب از هر چیزی که به انسان اعطاء نشده باشد.
 - اجتناب از شهوت جنسی.
 - خودداری از هرگونه علاقه به هر چیز.
- (۵ عمل فوق مخصوص مرتاضان این فرقه می باشد ضمن اینکه اعتقاد به تناسخ و قانون کرمه نیز از اصول آنها بشمار می رفت و برای مردم نیز ۱۲ دستور ساده تر صادر کرده بودند)

اعتقادات آیین جین

- نجات روح از تمام آلام بدون تحمل رنج و ریاضت شدید به دست نمی آید. ریاضت و کشتن نفس به صورت افراطی، اولین و مهمترین اصل در مکتب جین است.
- پیروی از قاعده اهیمسا، بدین معنی که هیچ جاننداری مورد تعرض قرار نگیرد.
- کشاورزی از دیدگاه آنها حرام است.
- استمداد از بشر یا کتاب بشری بی اثر است.
- روحانیون هیچ تاثیری در زندگی ندارند، وداها مقدس نیستند و هر فرد باید از درون خود استمداد و کمک جوید و تنها وسیله برای نجات، ریاضت است.

معرفی بودا

- بودا حدود ۵۶۰ ق از م در شمال هند نزدیک شهر بنارس در خانواده ای از طایفه کشتریه متولد شد. نامش در کودکی سیدارته گوتمه بود که بعدها به بودا مشهور شد.
- بر اساس غیگویی پیشگویان، پدرش تا ۲۳ سالگی در قصری او را از منظر عموم دور کرده بود. وی در ۳۶ سالگی از قصر خارج شد و به حقیقت نایل آمد و پس از آن در شهر بنارس (شهر عرفانی) به ترویج اندیشه های خود پرداخت. تا اینکه پس از ۴۵ سال که دائم به وعظ و خطابه مشغول بود، سرانجام در سفری در شمال بنارس بیمار شد و در همان مکان درگذشت.
- بودا به قانون کرمه، تناسخ، ترک دین، رهایی از آلام روحی و ... معتقد بود.

اخلاقیات از نظر بودا

- زندگی رنج است. تولد، ازدواج، بیماری، پیری و مرگ همه رنج است. اما تناسخ رنجی بالاتر که باید از آن رهایی جست.
- منشاء رنج، آرزوی انسان یا تشنگی است و یا خوشی هایی که ناپایدار است، میل به شهوت، شوق به خوشگذرانی و مال، همه از علل رنج است.
- از رنج باید خلاص شد و تنها راه آن ترک امیال و هواهای نفسانی و رهایی از آرزوهاست. انسان باید از چهار میل: آرزو، شهوت، خطا و نادانی بگذرد تا به نیروانه نایل آید.
- راههای ترک رنج همان برنامه سیر و سلوک است و ۸ طریق دارد.

آموزه های بودا

- داشتن اعتقاد به قانون تناسخ و کرمه.
- رد کردن هرگونه تفکر غامض و پیچیده فلسفی که آن را مایه نجات بشر نمی دانست.
- استفاده از روش روانشناسی در هدایت انسانها به جای روش فلسفی
- اعتقاد به اینکه عالم مملو است از خدایان مذکر و مؤنث، شیاطین، ارواح و اشباح، ولی همه آنها محدود و فانی اند و محکوم به تناسخ، و روح انسان باید به مقام نفی و فنا برسد.
- اعتقاد به اینکه هرچه در این عالم وجود دارد چه در آفاق و چه در انفس و چه در ظاهر و باطن در حال سیر و حرکت است، همواره در حال تغییر و تحول است.

مراحل سیر و سلوک از منظر بودا

• ۸ گام بودا برای ترک رنج:

- شناخت درست

- اندیشه درست

- گفتار درست

- کردار درست

- زیست درست

- سعی درست

- آگاهی درست

- یکدلی درست

• بودا اساس مکتب خود را بر مهربانی و محبت به دیگران بنا کرده است (محبت آری، تعلق هرگز) لذا ۱۰ قاعده در این رابطه وضع کرده است.

قواعد ده گانه بودا

1. اجتناب از بیجان کردن جانوان.
2. احتراز تصرف در مالی که به شخص عطا نشده است.
3. پرهیز از بی عصمتی و ناپاکدامنی.
4. احتراز از مکر و فریب.
5. خودداری از مستی و شراب خواری.
6. خودداری از پرخوری و شکم پروری خاصه به هنگام بعد از ظهر.
7. چشم پوشیدن از تماشای رقص و آواز طربناک و تماشای لهو و لعب.
8. اجتناب از استعمال زیور و عطریات و آرایشها.
9. نخفتن در بسترهای نرم.
10. احتراز از پذیرش زر و سیم (رشوه).

کتاب و فرق بودا

- قدیمی ترین کتاب مقدس بودا به زبان پالی نوشته شده که تی پیتکه یا سبدهای سه گانه است.
- فرق منشعب از بودا:
 - «مهایانه» که در چین، کره، ژاپن، تبت و مغولستان (لامائیسم) توسعه یافت.
 - «هینیانه» که در برمه، تایلند و کامبوج رونق یافت.
 - توسعه فرهنگ بودیسم در کشور آمریکا.

نقد بودا

- عدم وجود فلسفه به طور عام در مکتب بودا
- بودا اعتقادی به خدا ندارد و به تعبیری بودسیم یک نظام سکولار است و عرفان این تفکر عرفان انزوا می باشد.
- بودا با تصور اینکه آزاد است و می تواند آینده خود را هرگونه که می خواهد بسازد تقدیر جهان را منتفی می داند.

• بودا مدافع اصل تناسخ است.

(توضیح اینکه اصل تناسخ منشعب از عرفان یهود در کتاب زوهر می باشد.)

معرفی
تنتره

اعتقادات
تنتره

آیین
تنتره

نقد
تنتره

احکام
تنتره

معرفی تنتره

- تنتره از شاخه های مکاتب عرفانی و رازآلود هندی است که آدمی را به بهره گیری از همه جنبه های وجودی خویش فرا می خواند.
- انسان از تمام توان مادی و معنوی به ویژه امکانات جسمی و مادی برای کمال و تعالی استفاده میکند. از نفی دنیا خبری نیست، بلکه باید از تمام مواهب الهی استفاده کند و گوشه گیری و انزوا در این مکتب معنا ندارد.
- کتاب مقدس تنزّه، کامه سوتره است.

اعتقادات تنتره

- جهان از قطب های متضاد تشکیل شده است: مانند سرد و گرم، نرم و سخت
- دو قطب مهم از نظر انرژی کیهانی را «شیوا» و «شکتی» می نامند.
- نیروی شیوا در مرد و نیروی شکتی در زن ظهور می کند.
- عالم کیهانی بر اساس جنسیت اداره می شود. در متون «هاتایوگا» دو نیروی بزرگ که جنبه جنسیتی دارد مطرح شده است. یکی بنام «آیدا» که نیروی فکری یا هوشیاری یا منفی یا نیروی مونث است و دیگری نیروی «پینگالا» یا نیروی حیات یا نیروی جسمی، مثبت یا نیروی مذکر است. اتحادی که بین این دو نیرو است انسان را به حقیقت می رساند.
- مقام زن را از مرد بالاتر می داند. مقصود آنها برتری اجتماعی نیست، بلکه تنها حالت روحانی و سطح آگاهی بالاتری برای زن قائل است.

مفهوم زن در مکتب تنتره

- بیداری نیروی روحی یعنی کندالینی در بدن زن زودتر پایدار می شود.
- وقتی که مرد به عمیق ترین لایه های ذهنی می رود و بر می گردد قادر نیست تمامی تجارب خود را به یاد آورد ولی زن اینطور نیست.
- حالات و تجارب بیرونی زن مانند علاقه به زیبایی و همدردی بیشتر از مرد است.
- زن همیشه انتقال دهنده اصلی انرژی است اما مرد تنها یک رابط است.
- مفهوم کندالینی به معنای حوض انرژی است که به آن قدرت مار هم می گویند، زیرا به صورت مار در کنار ستون فقرات به صورت حلقوی قرار دارد و معمولاً خفته است.

احکام تنتره

• اعمال دسته جمعی که پیروان تنتره انجام می دهند تا به مقام عالی برسند:

- انجام تمرین های یوگا.
- خواندن اذکار مقدس.
- خوردن گوشت.
- تشریفات نوشیدن شراب.
- استفاده از برخی مواد نیروزا.
- برگزاری مراسم آمیزش جنسی به صورت دسته جمعی.

نقد تنتره

- جسم، بزرگترین مانع برای صعود معنوی است آئین تانتریک جسم را تا حد پرستش بالا برده و آن را به معبد مبدل ساخته است.
- قائل به تناسخ می باشند که برگرفته از اوپنیشادها است. بنابراین توبه، انابه، شفاعت، عفو و غفران نه تأثیر گذارند و نه معنا و مفهومی خواهند داشت. (تناسخ نخستین مبنا و مهمترین اصل آئین های عرفانی هند است).
- در نوشته ها، اوپنیشادها به سمت اصالت وحدت می روند و در بیشتر کلمات آنها: حقیقت، مظهر، هستی، اعمال و افکار بشری مطرح است و انسان را به سوی امر واحد سوق می دهند که آن امر قطعاً خدا نیست.
- تمام کتاب هایی که در عرفانهای هندی مقدس شمرده می شود حاصل تجربیات درونی انسان است.
- ریاضت در عرف هندیان زجر دادن یا میراندن نفس است که اعتقاد آئین جین می باشد.

یوگا

کریشنا

یوگاناندا

دالایی
لامای

رام الله

سای بابا

اشو

آیین های
عرفانی
نوظهور

پیشینه تاریخی

• یوگا به معنای پیوستن، مهار کردن و جفت کردن بوده و معادل فارسی آن یوغ است.

• مکاتب فلسفی هند:

- نیابه

- ویشیشیکه

- یوگا

- پوروه میمانسا

- سانکهییه

- ویدانته

الف) شنکره

ب) رامانوجه

ج) مدوه

منتره

کندالینی

راجا

پاتانجلی

انواع
یوگا

کر مه

بهکتی

منتره یوگا

- این نوع از یوگا مربوط به راهبه هایی است که در معبد های تبتی به خواندن اوراد می پردازند.
- منتره یوگا بر آن است که بصیرت و آگاهی درونی تنها از طریق به زبان آوردن اصوات و کلمات و جملات مرسوم به منتره به دست می آید.
- آنها معتقدند که اذکار منتره به تمرکز فرد برای تعالی فکر کمک می کند.

کرمه یوگا

• این شاخه یوگا بر اساس این تفکر شکل گرفته است که از طریق سکوت و آرامش می توان به تعهدات زندگی دست یافت. فقدان نظم و برنامه ریزی از ویژگیهای کرمه یوگا است. آنها میگویند در زمان حال غوطه ور شدن و فراموش کردن گذشته و آینده به انسان استقرار و آرامش میدهد.

بهکتی یوگا

• این یوگا بعنوان یوگای عبادت برای افراد مذهبی مطرح است. در واقع در این روش، عبادت نقشی ندارد، بلکه تمرکز بر مفهوم خدا (مفهوم ذهنی) در مراقبه مد نظر است و انسان از این طریق (مثلاً) به دانش و معرفت دست می یابد.

کندالینی یوگا

- این شاخه از یوگا براساس تحریک مرکز انرژی انسان یعنی کندالینی شکل می گیرد و روشی است برای باز کردن و فعال ساختن چاکراهای انسان.

راجا یوگا

- این شعبه از یوگا نوعی مراقبه علمی است که به صورت سلسله مراتبی انجام می شود.

یوگا پاتانجلی

• پاتانجلی حکیمی است که در قرن دوم میلادی می زیسته و رساله ای بنام یوگا سوتره دارد که ۸ مرحله دارد:

۱ - مرحله یمه (پرهیزکاریها): اهیمسا (بی آزاری) - ستیه (راستگویی) - آستیه (دزدی نکردن) - براهمه چاریا (پرهیز از ارتباط جنسی) - آپاری گراها (عدم حرص).

۲ - نیاما (واجبات): سوچا (نظافت و پاکی) - سانتوشا (قناعت) - تپس (ریاضت) - سوادایا (تعمق) - پرانیدانا (توجه محض).

۳ - آسانا (نشستن)

۴ - پرانایاما (علم تنفس)

۵ - پراتیهارا (کنترل ارگان های حسی)

۶ - دهارانا (تمرکز نیروی معنوی)

۷ - دیانا (مراقبه - مدیتیشن)

۸ - سمادهای (پیوستن و اتصال)

بدنھا

بدنھا،
نادیھا و
چاکراھا

نادیھا

چاکراھا

بدنهای لطیف یا بدنهای انرژی

• در یوگا اعتقاد بر این است که انسان دارای هفت بدن است که هر یک دارای ارتعاشات مخصوصی می باشد. انواع بدنها به شرح زیر می باشد:

– بدن مادی یا فیزیکی

– بدن اثیری یا اتری

– بدن ستاره ای یا احساسی یا اختری

– بدن ذهنی

– بدن روحانی

– بدن کیهانی

– نیروانی

می گویند: هر کدام از این بدن ها دارای ارتعاشات و فرکانس های خاص هستند.

نادیها یا کانالهای انرژی

- نادیها به منزله شبکه ظریفی از شریانها است.
- اصطلاح نادی در زبان سنسکریت به معنای نی، رگ یا سیاهرگ است. عملکرد آن حمل انرژی حیات یا پرانه به تمام سیستم انرژی انسان است. انرژی بدن از قسمت انتهایی ستون فقرات سرچشمه گرفته و از طریق نادیها به کل بدن و بیرون هدایت می شود.
- در بدن سه نادی اصلی وجود دارد یکی نادی مستقیم که از کندالینی شروع و به سمت بالا کشیده می شود که نام آن سوشومنا می باشد. در کنار این نادی دو کانال انرژی دیگر به صورت مارپیچ از کندالینی تا مغز سر ادامه دارد: یکی به نام آیدا و دیگری به نام پینگالا. آیدا به سوراخ چپ بینی و پینگالا به سوراخ راست بینی منتهی می شود.

چاکراها یا مراکز انرژی

- جایی که دو نادی اصلی یعنی آیدا و پینگالا به هم میرسند چاکرا نامیده می شود.
- چاکراها مراکز انرژی بدن هستند که به هفت مرکز تقسیم میشوند:
- چاکرای اول که به آن **چاکرای پایه** گفته می شود. در انتهای ستون فقرات - مربوط به حس بویایی با رنگ سرخ آتشین
- چاکرای دوم که به آن **چاکرای خاجی** گفته می شود. در نزدیکی ناف است - مربوط به غدد جنسی با رنگ نارنجی.
- چاکرای سوم که به آن **شبکه خورشیدی** گفته می شود. بالاتر از ناف است. مربوط به حس بینایی با رنگ زرد طلایی.
- چاکرای چهارم که به آن **چاکرای قلبی** گفته می شود. وسط سینه است. - مربوط به حس لامسه به رنگ سبز و یا صورتی.
- چاکرای پنجم که به آن **مرکز ارتباطات** گفته می شود. بین گردن و حنجره است - مربوط به حس شنوایی با رنگ آبی.
- چاکرای ششم که به آن **چاکرای فرمان یا چشم** گفته می شود. در پیشانی است - مربوط به همه احساس ها و فراحس به رنگ آبی تیره.
- چاکرای هفتم که به آن **لوتوس هزار گلبرگ** گفته می شود. در قله سر است - مربوط به کمال انسانی با رنگ سفید و بنفش.
- اهل یوگا بر موسیقی درمانی، سنگ درمانی، رایحه درمانی، انرژی درمانی، کریستال درمانی، ازدواج درمانی، خانواده درمانی و ... اصرار دارند..

فواید
کالبد
مادی

فواید
کالبدهای
انرژی

اهداف و
فواید یوگا

یوگا در
زندگی
روزمره

آرامش
و
تعادل

فواید کالبد مادی

- برای یوگا فواید و منافع تعریف شده است که ضمن اثر داشتن انسان را به طریقت های عرفانی شرقی رهنمون می سازد.
- برخی از پیامد های مثبت تکنیک های یوگا ، به جنبه مادی و کالبد فیزیکی باز می گردد. آثاری از قبیل: کاهش سردردهای شدید، پاک شدن سینوس ها ، داشتن اندامی مناسب ، درمان تنگی نفس ، کاهش فشارخون ، پیشگیری از ضایعات استخوانی و بروز پوکی استخوان ، انعطاف مفاصل بدن، صاف شدن شکم، تسکین کمر دردهای مزمن، جریان مناسب خون و استحکام ستون فقرات.
- باید از کسانی که به یوگا روی آورده اند سوال کرد چقدر در درمان های فوق موفق بوده اند؟

فواید کالبد‌های انرژی

- بخش دیگری از آثار مثبت و پیامدهای موزون یوگا به کالبد غیر فیزیکی و لطیف باز میگردد. آثار مثبتی از قبیل: کاهش اختلالات روحی - روانی ، مهار طغیان‌های عاطفی، آرامش فکر، زندگی صلح آمیز، عملکرد بهتر احساسات و عواطف و فرار از آشفتگی‌ها و پراکندگی‌ها.
(البته از نظر علمی ثابت نشده که اتفاقات فوق در رابطه با یوگا به عنوان پیامدهای مثبت تلقی می‌شود، بلکه عده‌ای نیز در اثر ممارست دچار اختلالات روانی شده‌اند).

یوگا در زندگی روزمره

• تکنیکهای یوگا میتواند خردمندانه در زندگی روزمره انسانی نقش آفرین باشد و در سطحی ترین لایه های حیات به کار انسان بیاید. اموری از قبیل:

کاهش بی حوصلگی در کار، از کوره در رفتن هنگام جیغ های متمادی بچه، کنترل خشم هنگام رانندگی، غلبه بر سرما و گرما، رهایی از خشمهای سرکوب شده، کاهش فرسودگی های درازمدت در کار، افزایش انطباق با محیط برای معلولان و آسیب دیدگان، کاهش دردهای زایمان برای زنان باردار، تقویت قدرت تجسم برای کودکان، ایجاد نشاط برای سالمندان و پیشگیری از افزایش بیماریهای صعب العلاج.

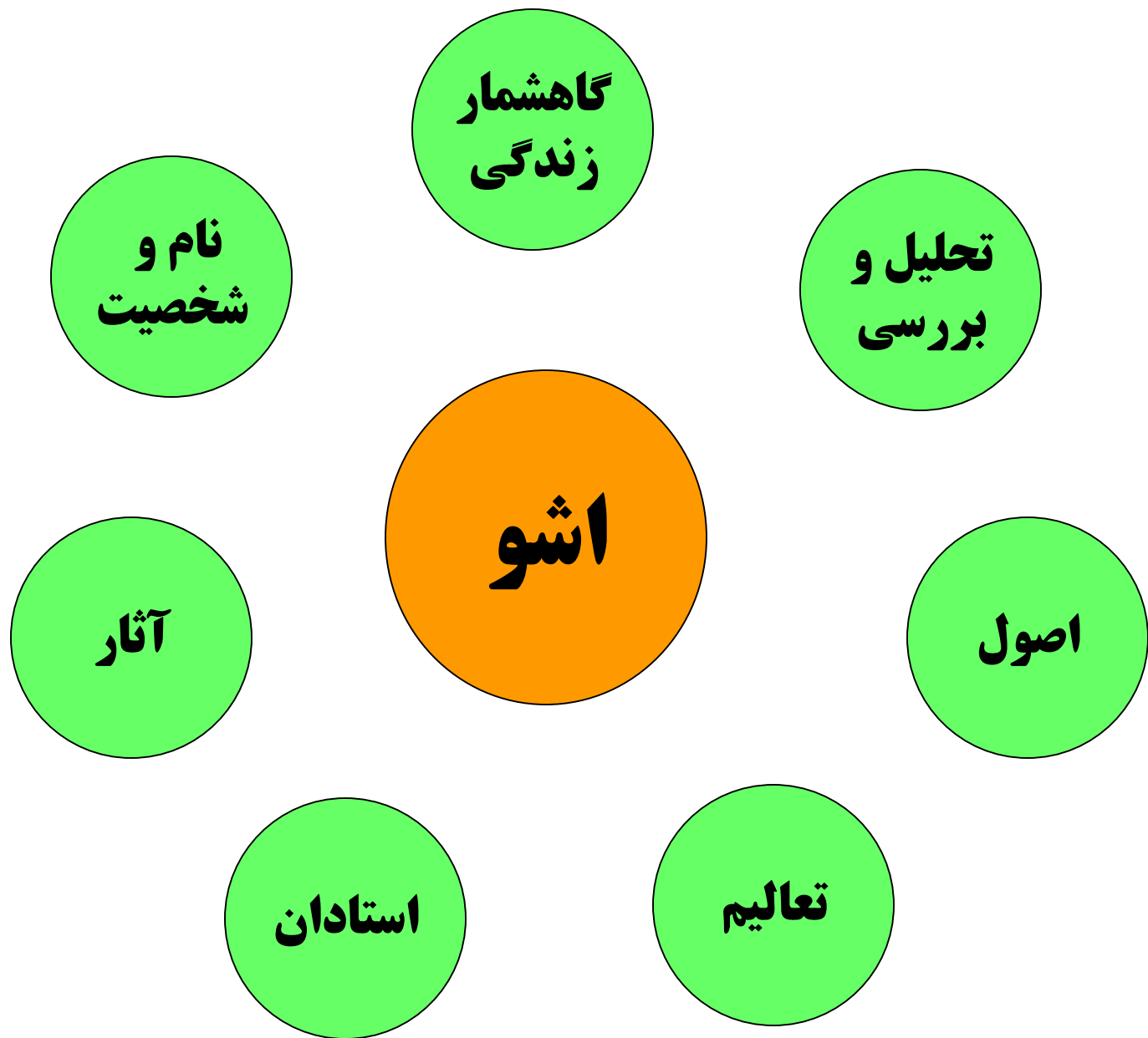
(البته از نظر علمی ثابت نشده که اتفاقات فوق در رابطه با یوگا به عنوان پیامدهای مثبت تلقی می شود، بلکه عده ای نیز در اثر ممارست دچار اختلالات روحی و روانی شده که منجر به متلاشی شدن نهادهای اجتماعی نیز شده است).

آرامش و تعادل

- بیشتر مردم کشورهای صنعتی امروزه بر اثر زندگی ماشینی به سختی افسرده شده اند و دارای زندگی پر از تنش و استرس زا هستند و به همین لحاظ احساس می کنند:
 - حرکات یوگا باعث کاهش استرس بوده و به حالت خلسه و بی ارادگی فرو می برد.
 - یوگا باعث آرامش دهی و هماهنگی میان ذهن و بدن می شود به همین علت استقبال زیادی از آن شده است.
 - یوگا باعث می شود انسان بر مشکلات درونی خود فایق آمده و مصرف داروهای اعصاب و روان را کاهش می دهد.
 - معلمان بزرگ یوگا به شاگردان خود قدرت فراوانی برای رویارویی با مشکلات روزمره می بخشند.

گاهشمار زندگی اشو

- در ۱۱ دسامبر ۱۹۳۱ در روستای کوچوادا در استان مادیاپرادش هند دیده به جهان گشود. او والدینش را زوجی عاشق و یکدل می داند.
- در سال ۱۹۳۸ پدر بزرگ خود را از دست داد .
- گفته میشود در سال ۱۹۵۲ در ۲۱ سالگی نورالهی و حالت روشن بینی و اشراق برای او حاصل شد.
- در سال ۱۹۵۳ از دانشگاه سائوگر در رشته فلسفه دانش آموخته و ۹ سال در دانشگاه جبال پور به تدریس فلسفه مشغول بود.
- در اواخر دهه ۶۰ به ابداع تکنیکهای منحصر به فرد مراقبه پرداخت.
- در سال ۱۹۷۴ در پونای هند کمونی تأسیس کرد. (کمون بین المللی اشو) بزرگترین مرکز مراقبه در هند است .
- در سال ۱۹۸۱ به آمریکا رفت و در آمریکا، مرکزی را خریداری کردند و نام آن را (راجنیش پورام) گذاشتند.
- در سال ۱۹۸۵ به خاطر فساد اخلاقی از آمریکا اخراج شد و در سال ۱۹۹۰ از دنیا رفت.

استادان اوشو

- ماگابابا، یعنی فنجان بزرگ، او عادت داشت همیشه فنجانش همراهش باشد.
- پاگال بابا: او یکی از مردان برجسته هند می باشد که نقشی مؤثر بر اوشو داشته است.
- ماستا بابا: از او بعنوان انسان درجه یک و در برابر او همیشه اظهار ادب و تسلیم می کرده است.
- بودا: اوشو از بودا و شیخ کبیر (رام ...) بیش از همه تأثیر پذیرفته و از آندو بعنوان راهنما و الگو یاد می کند.

آثار اشو

• اشو کتاب مدون ندارد ولی ۷۰۰۰ سخنرانی و ۱۷۰۰ نوار ویدئوکاست از وی برجای مانده است.

• آثار اشو دارای ویژگی های زیر است:

– از زبان بسیار ساده و روزمره بهره می گیرد تا برای همگان قابل فهم باشد.

– از قصه و حکایت زیاد استفاده کرده است.

– از آثار و رنجه و تعالیم رهایی بخش سخن گفته است.

• طبقه بندی آثار اشو در کتابهای دیگران

– سخنرانی: در موضوعات بلوغ، راز بزرگ، راز شهامت و خلاقیت.

– پرسش و پاسخ: مزه ای از ملکوت، یک زندگی یک ترانه یک رقص، کودک نوین.

– کلمات قصار: اشاره به کتابهای آفتاب در سایه، یک فنجان چای، شورشی، پیوند، بشنو از این خموش، عشق رقص زندگی، الماسهای اشو.

نام و شخصیت اشو

• نام کامل او باگوان شری راجنیش است. راجنیش نام پدری اشو است. لقب باگوان به معنای آقا و سرور است و شری، لقبی احترام آمیز به معنای مقرب و مقدس است. نخستین بار ویلیام جیمز، روانشناس آمریکایی نام اشو را بر او نهاد.

• در کودکی عصیانگر و متمرّد و روح استقلال طلبی داشته است. بسیار متکبر و غرور و حتی خود را بالاتر از مارکس، لنین، مائو و حتی مسیح می داند.

تعالیم اشو

- بخشی از آن برگرفته از آئین بوداست.
- بخشی برگرفته از افکار و تعلیمات تانتریک است.
- بخشی برگرفته از حرکات یوگا می باشد.
- اوشو از عرفان اسلامی هم تأثیراتی را گرفته است.
- اشو پیرو آئینهای عرفانی هند است.

اصول عرفانی مکتب اشو

• عشق:

یکی از مهمترین اصولی است که اشو به شدت بر آن تأکید دارد، اصل عشق و عشق ورزی است. کتابهایی که پیامهای اشو را نقل کرده است: یک فنجان جای، عشق و رقص زندگی است. اشو قائل است که عشق باید زمینی باشد، عشق متعلق ندارد، بلکه خود عشق، خداست.

• نفس، سم است:

اشو بشدت به نفس می تازد و صراحتاً می گوید نفس برای انسان و برای رشد همانند سم است.

• نفی ذهن:

ذهن هرگز توانایی دیدن کل را ندارد. این محدودیت بزرگ ذهن است که همیشه بخشی از هر چیز را می بیند نه کل آن را. اشو منتقد علم و تکنولوژی و فلسفه است و بنابر نظر اشو انسان تنها با قلب به خدا می رسد.

• درون:

یکی از راههای بی خود شدن و به عمق درون رسیدن رقص و پایکوبی تا حد افراط است.

• مراقبه:

یعنی تهی شدن ذهن از تمام محتویات، افکار، تصورات، خاطرات، امیال و آرزوها. مراقبه هدیه ای الهی است. تمام هنر مراقبه، ایجاد آرامش، سکوت و سروی جاودانه در وجود تو است که معجزه وار درونت را سرشار می سازد.

تحلیل و بررسی

- مکتب عرفانی اوشو، متشکل از سه آئین تتره، یوگا و بودا است.
- درباره خدا نیازی نیست قضاوتی انجام گیرد. اوشو معتقد است خدا را فراموش کنید. حقیقت را فراموش کنید. من به شما می گویم تنها به دنبال عشق باشید. چهره اصیل هر کودک چهره خدا است.
- نفی زهد و توبه
- نفی زیارت
- نفی الگوهای ارزشی: هیچ راهی وجود ندارد مگر اینکه خود شما یک بودا باشید.
- نفی تقدیر
- جواز بت پرستی
- نفی اعتقادات
- نفی مذهب: اوشو خود را یک مذهب و خودش را مدرس دیانت نو می شمارد.
- علم و فن آوری نفی می شود ، فلسفه نفی می شود، زیارت ، دعا ، نیایش ، اعتقادات ، توسل به واسطه توبه و زهد نفی می شود. مذهب هم سرانجام نفی می شود.
- تنها چیزی که اثبات می شود عشق است، آن هم زمینی و خاکی که در نهایت به شهوت و سکس می انجامد. تنها چیزی که مقدس است و پل آسمان است و باعث اتحاد با نیروانه است رابطه جنسی طولانی مدت است و این است عرفان مدرن اوشو.

**معرفی
سای بابا**

سای بابا

**آموزه های
ساتیا سای بابا**

نقد

معرفی سای بابا

- سای بابا اول، سای باباشیردی در ۲۸ دسامبر ۱۸۳۵ در حیدرآباد بدنیا آمد و در خانواده ای برهمن بزرگ شد و در سال ۱۹۱۸ از دنیا رفت.
- او تعالیمش را از کتابهای مقدس هندوها و اسلام گرفت و قائل به تناسخ و قانون کرمه است. او در هندچندان طرفدار ندارد.
- دومین سای بابا، سوامی ساتیا سای بابا است که یکی از فرق فعال و جذاب در هند است که متأثر از عرفان بودا است. سوامی در نوامبر ۱۹۲۶ در هند متولد شد. این فرقه در ایران هم طرفدارانی دارد.

آموزه های ساتیا سای بابا

• سای بابا همانند عارفان هندی به اصول اعتقادی هندی کاملاً معتقد و پایبند است. وی اصل یوگا را پذیرفته است.

یکی از اصول خیلی مهم در اندیشه سای بابا ذکر خداست. توجه به عالم درون و اعتقاد به ثروت اندوزی نیز از اصول این فرقه می باشد.

• عوامل تأثیر گذار در سیر و سلوک:
_ خدا

_ پرهیز از خوردن گوشت

نقد سای بابا

- سای بابا درباره خدا تعابیر خاصی دارد که تصویر روشنی از خدا ندارد. گاهی قائل به حلول همه خدایی یا پانتئیسم و گاه خدا را از سنخ روح کیهانی و انرژی می داند.
- در عرفان سای بابا مهمترین پدیده که از آسیبها و بیماریهای روحی - روانی، انسان مدرن را التیام می دهد، عشق و محبت است که متأثر از تعالیم بوداست.
- تمامی ادیان و مذاهب در این عرفان برابرند و هیچ دینی برتری ندارد.
- اندیشه های مسیحیت در افکار سای بابا موج می زند.
- او می گوید ذکر مراتبی دارد، ظاهری، خفی و حقیقی که انسان را به آرامش می رساند ولی با روزه مخالف است.

رام الله

- راماننده در قرن ۱۳ میلادی به عنوان یکی از مصلحان و پیشوایان بزرگ هندی ظهور کرد. او در یکی از مذاهب معروف هند به نام مکتب ویشنو اصلاحاتی پدید آورد و مکتبی موسوم به نئویشنوئیسم بنا کرد.
- شیخ کبیر نیز در سال ۱۴۴۰ میلادی به دنیا آمد و در سال ۱۵۱۸ از دنیا رفت. شغلش بافندگی و به شعر و شاعری نیز علاقه وافری داشت. در مکتب او خوردن گوشت حیوانات حلال شد. او ملقب به پانتیس بود و مادرش تابع آیین سیک و پدرش مسلمان بود. اعتقاد به تناسخ و چرخش گوناگون ارواح بود و از سوی دیگر اعتقاد به خدای یگانه داشت.
- بابانانک: یکی از شاگردان شیخ کبیر است در سال ۱۴۶۹ میلادی بدنیا آمد و در سال ۱۵۳۸ میلادی فوت کرد. بابانانک آئین سیک را پایه گذاری کرد و حمایت کننده این فرقه به طور مستقیم بریتانیا بود که این مکتب مخلوطی از افکار اسلام و تفکر هندو است. وی ترکیبی میان خدای اسلام و خدای ویشنو فراهم آورده است. خدای اسلام «الله» و خدای ویشنو «رام» است و از اینجا فرقه ای بنام «رام الله» پدید آمد.

معرفی
کریشنا

کریشنا
در ایران

نقد
کریشنا

کریشنا

آثار

اعتقادات

معرفی کریشنا

- کرشنا مورتی: متولد ۱۸۹۶ میلادی در جنوب هند است که پس از عمری تلاش به سال ۱۹۸۶ در سن ۹۱ سالگی دیده از جهان فرو بست. اودر خانواده ای برهن متولد شد. تحصیلات وی در اروپا در رشته روان شناسی بود.
- چکیده اعتقادات او به خودشناسی و آزادشناسی درونی است.
- او اعتقاد به سفر روحی و درونی داشت و طی مسافرت های متعددی که به سراسر اروپا و آمریکا انجام داد، بر آن بود که یکایک آدمیان در درون خود به رستاخیزی بزرگ همراه با صلح و آرامش برسند.

اعتقادات کریشنا

- در مجموع اعتقادات کریشنا به دو دسته تقسیم می شود:
 - دعوت به خودشناسی که نتیجه آن کم شدن آلام و رنج های روحی انسان است.
 - رو آوردن به درون که تنها راه بصیرت و بینش است و این بصیرت و بینش است که انسان را از تنهایی بیمارگونه می رهااند.

آثار کرشنا

- تعالیم کرشنا مورتی
- حضور در هستی
- حقیقت و واقعیت
- پرواز عقاب
- برای جوانان
- قدرت تغییر
- نگاه در سکوت
- خشونت و خلاقیت
- عرفان خودشناسی

(بنیادی در هند مسئول ترویج افکار و اندیشه های کرشنا مورتی است).

کریشنا در ایران

- رهبر گروه شخصی بنام «وارنا کریشنا» است و مریدان عمدتاً از قشر جوان هستند.
- داشتن محافل هفتگی، در محافل ابتداسازهای هندی نواخته می شود و بعد چراغ ها را خاموش میکنند و به یک رقص خاصی می پردازند و البته گاهی از ذکرهای هندی و «الله اکبر» نیز استفاده می شود.
- در محفل کریشنا مخلوطی از اندیشه های بودا، سای بابا، یوگا آموزش داده میشود. به جزاین موارد، پاره ای انحرافات در این جماعت نیز قابل تامل است.

نقد کریشنا

- اساس تفکر کریشنا مورتی ترکیبی از عناصر آئینهای هندو، یعنی تناسخ، قانون کرمه و یوگا از یک سو و اندیشه روان شناختی که امروز مطرح است از سوی دیگر.
- دوارنا کریشنا: یکی از بزرگترین کتاب هندوها که در عالم ادبیات هند شهرت زیادی دارد. خدا را مظهر و نماینده کریشنا می نامند. یکی از آنها میرزا غلام احمد قادیانی (۱۳۲۶-۱۲۵۵ق) است که پیروانش او را مظهر جدید از کریشنا معرفی می کنند که جماعت احمدیه یا قادیانیه پدید آمد.
- کریشنا در ابتدا هندو بود، ولی بعد مسیحی، سپس بودایی و پس از آن مسلمان شد و در نهایت به آئین هندو بازگشت.
- او معتقد بود خداگاهی بنام کریشنا، گاهی عیسی، گاهی بودا، گاهی رام، گاهی محمد(ص) جلوه می کند. جوهره اصلی پیام راما کریشنا مدارا و مصالحه است تمام ادیان و مذاهب برابرند و انسان را به سر منزل مقصود می رسانند.

معرفی
یوگاناندا

یوگاناندا

آثار ترجمه
شده

اعتقادات

شاگردان

معرفی یوگاناندا

- موکوندالعل گوش، که مشهور به یوگاناندا است. در پنجم ژانویه ۱۸۹۳ در گوراکپور بدینا آمد تا ۲۷ سالگی در هند بود. در سال ۱۹۲۰ به آمریکا رفت. پس از ۳۲ سال زندگی در آمریکا از دنیا رفت. استادش شخصی به نام سوآی شری یوکتشوار است. یوگاناندا معبدی در سرامپور داشت که نزدیک کلکته بود. یوگاناندا در لغت به معنای سرور و بهجت از طریق اتصال الهی است.
- در سال ۱۹۳۵ به هند بازگشت و لقب «پاراهانسا» به معنای قوی و برتر را گرفت وی لقب «کریایوگا» را از استادش، یعنی لاهیری ماهاسایا و نیز از آواتار بزرگ باباچی دریافت کرده بود.
- وی در سال ۱۹۲۰ در کنگره بین المللی لیبرالهای مذهبی در بوستون آمریکا شرکت کرد و در سال ۱۹۲۵ م انجمن خود شکوفایی را تأسیس نمود.

شاگردان مکتب یوگاناندا

- شاگردان برجسته ای که به لحاظ مراتب عرفانی این مکتب را یاری کردند به شرح زیر هستند:
 - راجارسی جاکاناندا (۱۸۹۲-۱۹۵۵)
 - شری دایاماتارئیس انجمن خودشکوفایی (SRF) است.
 - سوآمی کریاناندا از بهترین شاگردان یوگاناندا است که در تفسیر کتاب گیتا وی (یوگاناندا) را کمک کرد.
- شخصیتهای مشهوری که با یوگاناندا دیدار داشته اند:
 - رابیند رانات تاگور
 - ماهاتا گاندی
 - رئیس جمهور آمریکا بنام کالوین لولیع

اعتقادات یوگاناندا

- کشف عالم درون و بیرون و همانند کردن آنها
- دانش عینی و تجربیات درونی را گسترش دادن تا انسان به ورای محدودیتهای دانش تجربی برده شود.
- کسی که بر خود مسلط است از کسی که بر طبیعت تسلط دارد برتر است.
- خدا دارای جلوه های گوناگون است. برای مثال: ایشوارا جلوه حکمران بودن، کالی یا مادر الهی قائل بودن به تثلیث (همچون مسیحیت)
- علت خداپرستی : نیاز به رفع رنج، دین، نظم در جهان و قانون علت و معلول.
- اعتقاد به این جمله که خداوند، فراسوی عقل و خرد است.
- انرژی کیهانی جرقه هایی از هوش است که لطیف تر از انرژی اتمی و تشکیل دهنده زندگی است.
- مایا، قدرت اغفال کننده موجود در ساختار خلقت است که بوسیله آن وحدت به صورت کثرت ظاهر می شود مایا اصل نسبیت، تعکیس، تضاد، دوگانگی، مراتب مخالف و ضدشیطان و اهریمنی است.
- او معتقد است، خلقت رویای خدا است. کل کیهان و کائنات، بازتاب اندیشه آفریدگار است.
- تأثیر ستارگان در عالم و زندگی انسانی قطعی است.
- قائل به سنگ درمانی است.
- اعتقاد به تناسخ و نوزایی دارد.

آثار ترجمه شده به فارسی

- سرگذشت یک یوگی
- انسان در جستجوی جاودانگی
- سخنانی از پاراماهاسنا یوگاناندا
- او کجاست؟
- خوشه هایی از باغ عشق
- تقویم معنوی (اندیشه های الهام بخش برای هر روز)
- پیروزمندی در زندگی
- شور عشق الهی
- زندگی بدون هراس
- خروش خمها (نقدی بر رباعیات خیام)
- گرد معبد عشق

معرفی

دالایی
لامای

افکار

نقد

معرفی دالایی لامای چهاردهم

• تنزین گیاتسو در ششم جولای ۱۹۳۵ در روستایی بنام تاکتسر، در تبت و در خانواده ای کشاورز و پر جمعیت بدنیا آمد. بودائیان تبت برای مقام دالایی لاما اهمیت بسیاری قائل هستند و آنها را تناسخهای بودای مهرمی دانند که برای خدمت رسانی به مردم تجسمی دوباره می یابد.

• لامایسم شاخه ای از دو مذهب اصلی بودیسم و ماهیانه است. در هشتم اکتبر ۱۹۳۹ وارد لhasا شد و در ۲۲ فوریه ۱۹۴۰ در پنجسالگی تاجگذاری کرد و در سن ۲۴ سالگی یعنی سال ۱۹۵۹ در امتحانات دگترا در لhasا به مقام گشی لارامپا رسید. در سال ۱۹۵۱ در شهر دارمو اقامت داشت و در سال ۱۹۵۴ از مقام رین پوچه پس از ۱۲ سال به مقام گلونگ رسید و نخستین آئین مصروف به کالاجاکرا را در گاخ نوربولینگ کا به جا آورد.

• در سال ۱۹۵۶ با مائو زدونگ و دیگر رهبران چین از جمله جوان لای، چوت، دنگ زیائوپینگ دیدار کرد و در سال ۱۹۵۷ به هند رفت. در سال ۱۹۵۹ دولت تبت را تشکیل داد و در سال ۱۹۶۳ مجلس نمایندگان مردم تبت را پایه گذاری کرد و تاکنون ۵۲ کشور جهان را دیده است. در ۱۰ دسامبر ۱۹۸۹ جایزه نوبل به او اعطا شد. در سال ۱۹۹۲ قوه قضائیه تبت را تشکیل داد و در سال ۲۰۰۶ عنوان افتخاری و استادی در دانشگاه موری آمریکا را پذیرفت.

افکار دالایی لاما

- مهمترین هدف زندگی رسیدن به شادی است.
- اساس و طبیعت اولیه انسان متانت، مهربانی و خوبی است نه تهاجم و تجاوز.
- همدردی واقعی نزد او نوعی احساس احترام برای دیگران و درک حق شاد زیستن آنهاست ، نه تاسف خوردن برای دیگران یا رابطه دوستی داشتن با نزدیکان
- قائل به قانون تناسخ و کرمه است.
- انتخاب دین امری است مرتبط با حقوق فردی انسان ، بنابراین همانگونه که افراد مختلف حق دارند غذای متفاوت انتخاب کنند این به ذائقه آنها بستگی دارد، گزینش دین هم با شرایط روحی افراد فرق دارد.
- بر اساس تعالیم بودا نادانی و جهل سرمنشاء ارزشهای منفی اخلاقی است.
- صلح جهانی پایدار در پرتو آرامش باطن رخ می دهد و تنها امری که ثابت است، جمال باطنی است بر این اساس آئین بودا ، بهترین آئین برای صلح جهانی است.

نقد افکار دالایی لاما

- او از یک سو معتقد به آئین عرفانی هندو است و از سوی دیگر تحت تأثیر عرفان مسیحیت و اصول و قواعد روان شناسی است.
- محور اصلی افکار دالایی لاما شاد زیستن و زندگی شادمانه است.
- دنیا به لحاظ ساختار و ماهیت محل آرامش و شادی کامل نمی باشد.
- لاما در زمینه معرفت و دینداری ، قائل به تنوع و تكثر و به اصطلاح پلورالیسم است.
- دالایی لاما معتقد به هراگماتیسیم آمریکایی است یعنی آنکه هر آنچه مفید است حقیقت است.

عرفان های آمریکایی

پائولو کوئلو

اکنکار

سرخیو سستی

تولتک

عرفان های
سرخیوستی

سو

ساحری

معرفی

تولتک

روش های
اهلی شدن

نقد

آموزه ها

معرفی تولتک

- تولتکها خردمندانی از مردان و زنان بودند که در خطه جنوبی مکزیک زندگی می کردند که هزاران سال پیش برای رهایی از رنج و هدایت واقعی انسان و حفظ معرفت معنوی پدید آمده اند.
- تولتکها به صورت گروهی که متشکل از نادال (استاد) و شاگردان در تئوتی هواکان (شهر قدیمی اهرام در خارج از مکزیکوسیتی و در صحرای مکزیک) گرد هم می آمدند تا در آنجا به خدا تبدیل شوند.
- شخصیت حکیمی بنام «دون میگوئل روئیز» به عنوان یک ناوال، اما ناوال جدید از سلسله تولتکها و عقابان سلحشور به میان آمده است تا آموزه های پر قدرت آنان را به بشریت عرضه کند.
- گفتنی است: کارلوس کاستاندا و پائولو کوئیلو هم از میراث خواران خردمندی تولتکها به شمار می آیند.

آموزه های عرفان تولک

- هر آنچه می بینیم یا می شنویم چیزی جز یک رؤیا نیست.
- موجودات بشر پیش از تولد، در حال دیدن رؤیا هستند.
- نظام باورها و هنجارها، یک کتاب قانون است که انسان را مقید به انجام آن می کند.
- چیزی درون هر انسانی وجود دارد که درباره آن قضاوت می کند که قاضی درون است.
- شکستن مقررات کتاب قانون، زخم های عاطفی شدیدی بر انسان وارد می سازد و اینها سم عاطفی نام دارد.

روش های اهلی شدن

• نکته اساسی که تولتك ها بر آن تأكيد دارند، اين است كه روند اهلي شدن سرآغاز رنج بشر است.

(الف) **تسلط بر آگاهی:** اگر انسان نداند كه از كجا آمده است يا در جستجوی چیست نمی تواند آزاد باشد.

(ب) **تسلط بر دگرگونی:** چگونه رویایی، تغییر زندگی و چهار میثاق بعنوان خلاصه ای از تسلط بر دگرگونی است.

- با كلام خود گناه نكنید. (گفتار نيك)

- هيچ چیز را به خودتان ربط ندهید. (کردار نيك)

- تصورات باطل نكنید. (پندار نيك)

- همیشه بیشترین تلاش خود را انجام دهید.

(ج) **تسلط بر عشق:** عشق همان قصد و نیت است كه بخشی از زندگی است.

نقد عرفان تولتک

- بیشتر گزاره های آنها اخلاقی و سطحی است در صورتیکه در عرفان و اخلاق اسلامی به لایه های عمیق تر پرداخته می شود.
- اصول و عناصر عرفان تولتک ، بیشتر از آن که یک عرفان باشد، یک سلسله گزاره های اخلاقی ناقص است.

معرفی

آثار

عرفان
سو

آموزه ها

آئین
چپق

معرفی عرفان سو

- قوم داکوتا در قرن ۱۹ شناخته شدند و به عنوان قویترین قوم دشتهای مکزیک به دلها هراس انداختند.
- شاخه اوگ لا لاسر، دارای آئین کهنی است که امروزه بیشتر به عنوان خرد معنوی سو مطرح است.
- رئیس دسته بنام گوزن سیاه، در سال ۱۸۶۲ متولد و در سال ۱۹۵۰ فوت کرده است.

آموزه های عرفان سو

- گاومیش نماد کل جهان است که همه چیز را در خود دارد و نماد نوع انسان است.
- گوشت (سردست) گاومیش است که مقدس می باشد.
- کل آفرینش مقدس است.
- تمام خویشی های روی زمین، رمز خویشی بزرگ و حقیقی است که انسان را به آسمان وصل می کند.
- نماد اتصال انسان به آسمان، چپق مقدس است.

آثار عرفان سو

- گوزن سیاه سخن میگوید: نوشته جان.ج. نیهارت
- چپق مقدس؛ نوشته جوزف براون

آئین چیق

- تطهیر با دود به وسیله گیاه های مقدس.
 - گسترش چیق برای اینکه تمامی عالم را در برگیرد.
 - قربانی کردن کل عالم در آتش چیق.
- (زبان عرفان سو همراه با رمز و ابهام بسیار است و پیچیدگی زیادی دارد)

معرفی
کاستاندا

نقد

فنون
راهگشا

ساحری

میراث
مکتوب

آموزه های
کاستاندا

معرفی کاستاندا

- نماینده عرفان ساحری: کارلوس کاستاندا مهمترین نماینده نوعی عرفان سرخ پوستی است که بنام عرفان عقاب معروف است.
- در سال ۱۹۳۵ در نزدیکی سائوپائولو، در کشور برزیل متولد شد و در ۶ سالگی به بوینس آیرس سفر کرد. وی در ۱۶ سالگی به لس آنجلس آمد و در طی سفری به میلان رفت و مجسمه سازی را آموخت. در سال ۱۹۵۹ شهروند آمریکا شد و در سال ۱۹۷۳ در رشته مردم شناسی دکترا گرفت. در سال ۱۹۹۸ از دنیا رفت و موسسه ای در آمریکا آثارش را توزیع می کند و در سال ۱۹۹۸ فیلم گذر جادویی کاستاندا تولید شد.
- گفتنی است هانری کربن یکی از طرفداران و علاقه مندان کاستاندا به شمار می آید.

میراث مکتوب کاستاندا

• از او به طور کلی ۱۲ کتاب و یک دوره ماهنامه چهار شماره ای است که از سال ۱۹۶۸ تاکنون چاپ شده است. کتابهای وی بیشتر جهت پرده برداری از سیمای فرهنگ و عرفان سرخ پوستان آمریکا دارد.

• کتابهای کاستاندا:

- آموزشها دون خوان: رساله فوق لیسانس وی است.

- واقعیت جاودانه: در مورد جادو و جادوگری صحبت می کند.

- سفر به ایکستلان که در فارسی بنام سفر به دیگر سو ترجمه شده است.

- داستانهای اقتدار

- دومین حلقه اقتدار

- ارمغان عقاب

- آتش درون

- قدرت سکوت

- هنر رؤیابینی

- حرکات جادویی: حکمتهای علمی شمنهای مکزیکی باستان

- چرخ زمان: اندیشه شمنهای مکزیکی درباره زندگی

- جنبه فعال بی نهایت

- آئین جنگاوران

آموزه های کاستاندا یا عرفان جادو

• **رویابینی:** دنیایی که می بینی توهمی بیش نیست. راه ما راه دل است نه عقل، دنیای هر کسی تصویر او از دنیا است.

آموزه های رویابینی: الف - خاموش ساختن ذهن، ب - متوقف کردن گفتگوی درونی

• **چهار دشمن:** در طریق معرفت باید جنگید و انسان برای رسیدن به مقصود باید با این چهار دشمن بجنگد.

الف) ترس: ترس از ناشناخته ها و تازگیها، ترس دشمن انسان.

ب) وضوح: همیشه این توهم را ایجاد می کند که در آستانه هدف رسیده ایم و تجربیات ما قطعی است. ولی راه رسیدن به قله دور است. در نهایت باید بر وضوح چیره شد.

ج) اقتدار: غلبه فکری بر هموعان و وقایع و رسیدن به واقعیت از طریق معرفت.

د) کهولت: آشنایی با فکر پیری، این دشمن بتدریج نیروی حیاتی ما را می رباید و انرژی ما را کم می کند.

فنون راهگشا

• فنون راهگشا شامل چهار تکنیک می باشد:

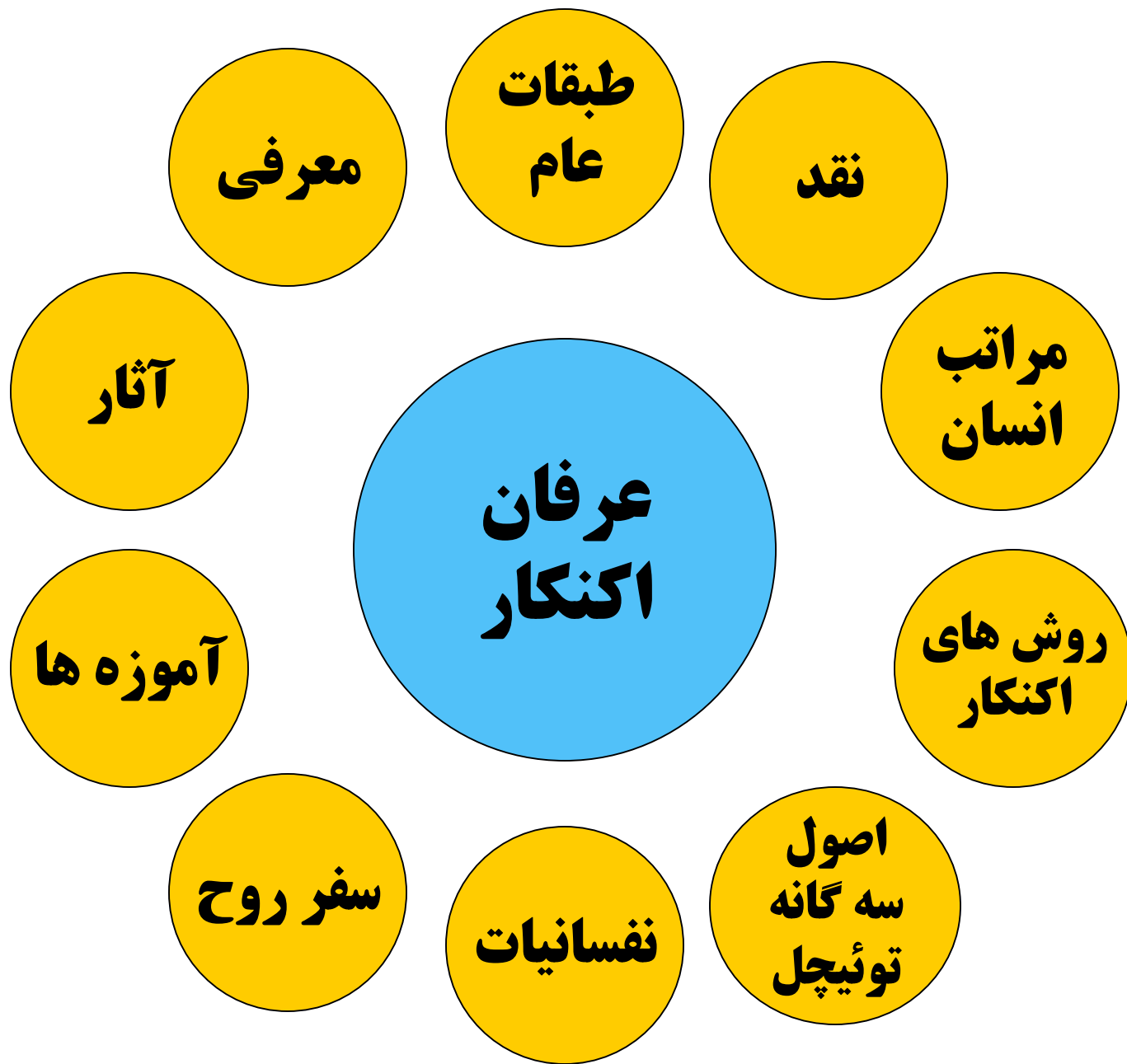
- تکنیک اول: شکارچی بودن
- تکنیک دوم: نفی وابستگی
- تکنیک سوم: قواعد و وظایف طریقت معرفت
- تکنیک چهارم: فنون راهگشا که شامل چهار قسم می باشد:
 - الف) عمل کردن بدون چشم داشت.
 - ب) درست راه رفتن
 - ج) خیره شدن: افزایش قدرت ذهن
 - د) از بین بردن گذشته شخصی

نقد عرفان ساحری

- سحر به هر شکلی حرام است و به هیچ وجه قابل تائید شریعت اسلامی نیست.
- رؤیابینی در عرفان سرخپوستی به معنای تفسیر و برداشت از دنیا است.
- ایده آلیسم شکلی از شکاکیت است.
- استفاده از مواد توهم زای گیاهی ، نه تنها انسان را به واقعیت نمی رساند بلکه از واقعیت دور می کند.
- در افکار عرفان ساحری نوعی بحران هویت موج می زند.
- مرگ برای بهینه سازی زندگانی مادی نیست.
- بیشتر گزاره های کاستاندا اخلاقی ناقص است نه عرفانی.

معرفی عرفان اکنکار

- یکی از مکاتب عرفانی کاملاً نو است که در آمریکا پدید آمده است و در ایران پیروان زیادی دارد. مؤسس این گروه پال توئیچل می باشد.
- وی در اواخر قرن حاضر در کنتاکی آمریکا بدنیا آمد. در خلال جنگ جهانی دوم عضو نیروی دریایی آمریکا شد و در سال ۱۹۷۱ از دنیا رفت.
- نامبرده در سال ۱۹۶۵ کارگاه آموزشی سفر روح را در ایالت کالیفرنیا دایر ساخت و مؤسسه اکنکار در سال ۱۹۷۰ تأسیس شد.
- از سال ۱۹۷۱ - ۱۹۸۱ سری داروین گرایس، به عنوان استاد حق در طریقت اکنکار کلاس هایی را برای آموزش دایر نمود.

آثار ترجمه شده به فارسی

- شریعت کی سوگماد
- دندان ببر
- نسیم تحول
- سرزمین های دور
- اکنکار کلید جهان های اسرار
- کتیبه رشیدیه خداوند
- امثال الحکم
- کلام زنده
- نامه هایی به گیل

برخی از کتاب های فوق توسط آقای اهرپور در ایران ترجمه شده است. اهرپور که استاد این فرقه بود مدت ها پیش فوت کرده است.

آموزه های اکنکار

- سفر روح یا انعکاس روح و یا جدایی روح از بدن با داشتن دانش اصیل باستانی.
- مؤلفه های اساسی اکنکار:
 - دانش سفر باستانی روح.
 - تفکر، نور و صوت.
 - رکن موثر در بدن و بازگشت روح است.
- روش ها
- مراتب انسان
- طبقات عالم
- استادان حق
- اکنکار در زندگی

سفر روح

• روح (آتما ساروپ) کالبد طبیعی انسان است که اکثریت نسل متفکر طی اعصار متمدنی استفاده از آن را فراموش کرده اند. هدف اکنکار (حکمت باستانی برای سفر روح) قادر ساختن روح برای ترک کالبد فیزیکی و سفر آن به سمت دنیا‌های معنوی ماوراء و در نهایت وصول به سرزمین بهشت حقیقی (آنامی لوک) جایی که سوگماد در آن به سر می برد.

• نام های سفر روح:

- انعکاس
- جدایی روح از بدن
- تجربه بیرون از کالبد
- سفر معنوی
- سفیر روح
- فرد مقدس
- نماینده خدا
- ست گودو

نفسانیات از دیدگاه اکنکار

- کاما یا شهوت
- کرودا یا خشم
- لوبها یا طمع
- موها یا وابستگی
- آهنکار یا خودپرستی نقره ای مجرای قابل رؤیتی است که از پشت گردن انسان آغاز، از
- ریسمان نقره ای: ریسمان کالبد ذهنی می گذرد و به روح اتصال می یابد.
- حالت استغراق یا خلسه عمیق: حالتی است که در آن بطور کلی ارتباط جهانهای بیرون قطع میشود و فقط با جهانهای درون رابطه برقرار می کند. بیشتر آموزه های اکنکار شبیه آموزه های هندی خصوصاً بوداست.
- جهان بینی در اکنکار طیف بسیار گسترده ای دارد که شامل علوم و جهان بینی های مذاهب می شود. دانش اکنکار به دور از جهان مادی است. آنها درباره خلقت و نظام هستی با کشف شخصی طی طریق می کنند.

اصول سه گانه تونیچل

• تئوری ذهنی

• تئوری آگاهی کیهانی

• سفر روح

- تئوری ذهنی: اصل ذهن است و مبدا مقدس ذهن خداست. همه چیز از این نقطه آغاز و به همین نقطه می انجامد. این مکتب متأثر است از اندیشه های: لاک، کانت، برکلی، کنفوسیوس.

- تئوری آگاهی کیهانی: که از مکتب های هندی سرچشمه گرفته است.

- سفر روح انشعابی از ۳ منبع است:

الف) آناهادیوگا: که شاخه ای از یوگاست در هند باستان تکوین یافته است.

ب) صوفی گری: جریان معنویت گرایی در هند.

ج) لامائیسم: صورتی از بودا که در تبت ظهور کرد.

روش های اکنکار

• **روش تخیلی:** از قانونی پیروی می کند که «صورتی در زیر دارد آنچه در بالاست» برای انعکاس روح کافی است خود را در مکان معین و زمان مشخص تصور کنیم.

• **روش صوتی:** این همان روشی است که عارفان در کوههای هیمالیا از آن بهره می برند.

• **روش هیپتونیزم:** شما از مرحله آگاهی جسمانی خارج شده و با تمرکز بر روی شیئی براق مانند: سکه، وارد نوع دیگر از آگاهی خواهید شد.

• **روش سوگماد:** بر روی زمین نشسته پاها را به طرف جلو دراز کرده و چشم را بسته نفس عمیقی بکشیم و با دست پاها را لمس کرده و کلمه سوگماد را تکرار کنیم.

مراتب انسان

- انسان، هر خدایی را که می خواهد می تواند پرستد، اما اولین وظیفه کشف خود است. یکی از مسائل مهم اکنکار این است که انسان دارای کالدهای مختلف است. (شبه بحث ۷ بدن در یوگا)
- شناخت بدن فیزیکی یا حیوانی خود که با چشم دیده می شود.
- کالبدنورانی که بنام سوخشام ساروپ که این همان بدن اثیری است.
- کالبد تجلی که به آن، کاران ساروپ می گویند که درون کالبد اثیری قرار دارد.
- کالبد ذهنی که بنام نیچ ماناس ساروپ است که معمولاً به صورت تخم مرغ وجود دارد. (قانون تناسخ یا کرمه)
- طبقه روح است که بعد از گذشتن از کالبد فوق انسان خود را به صورت روح خالص نظاره می کند.

طبقات عالم

- توئیچل طبقات عالم را در ۳ قسمت خلاصه می کند:

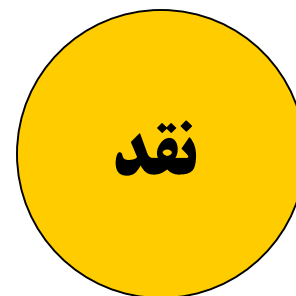
- طبقه سوگماد: دارای سه خصوصیت تثلیثی: هست
بودن، اینجا بودن، قادر متعال به تمامی جهان ها.
- فرشتگان سکوت
- سفیران روح

نقد اکنکار

- سفر روح که مهمترین اصل عرفان اکنکار است. همان خلع بدن یا موت اختیاری است. (در عرفان اسلامی این پایین ترین مرحله سالک است).
- نور و صوت محور اساسی عرفان اکنکار است و این چیز جدیدی نیست.
- عرفان اکنکار آمیخته با عرفان هندی است.
- تاکید بر قانون کرمه که همان عمل و عکس العمل است.
- در این آئین جایی برای خدا نیست.
- فقط سخن از بهشت است که ارتباطی با خدا ندارد و معتقد است جهنم توسط کلیسا اختراع شده تا بشر را از قتل و خونریزی نجات دهد و بشر را به سوی تمدن سوق دهد

معرفی پائولو کوئیلو

- پائولو در اوت ۱۹۴۷ در شهر ریودو ژانیرو، پایتخت سابق برزیل در یک خانواده متوسط به دنیا آمد. پدرش مهندس و مادرش خانه دار بود. در ۷ سالگی او را به مدرسه یسوعیان گذاشتند که محیط و مقررات آن مطلوب پائولو نبود. از نوجوانی عاشق شعر و شاعری و نویسندگی بود و در جوانی به کار تئاتر و روزنامه نگاری روی آورد که خانواده اش خیلی راضی نبودند. او در سال ۱۹۶۰ به جنبش هیپی گری روی آورد و متأثر از مارکس انگلس، وچگوارا بود و در نهایت متأثر از فرقه رام (RAM) شد.
- پائولو که دچار بحران معنوی شده بود به بی ایمانی، مواد مخدر، مواد توهم زا، سحر و جادو و استفاده فراوان از مشروبات الکلی پناه برد.
- پائولو در سال ۱۹۷۳ با هدف دفاع از آزادیهای فردی، عضو سازمانی شد که مخالف سرمایه داری بود و یک سلسله داستانهای مصور طنز بنام کرینگها منتشر کرد.
- در سال ۱۹۷۷ پس از ازدواجش به لندن رفت. وی در زندگی فردی شکست خورده محسوب می شود زیرا تا سال ۱۹۷۹، ۳ مرتبه ازدواج کرد.
- پائولو ملاقاتی را با شیمون پرز داشت و از او هدیه ای دریافت کرد. در خرداد ۱۳۷۹ به ایران سفر کرد و نخستین نویسنده غیرمسلمان که پس از انقلاب به ایران سفر کرده است.

آثار پائولو کوئیلو

- بیشتر آثار پائولو را ، آرش حجازی بر اساس اجازه کتبی او به فارسی برگردانده که توسط نشر کاروان منتشر شده است.
- تاکنون بیش از ۵۲ میلیون نسخه از کتابهای او به فروش رفته و بنا به گزارش نشریه فرانسوی لیردر سال ۱۹۹۹ پائولو کوئیلو دومین نویسنده پرفروش جهان در سال ۱۹۹۸ است.

کتاب ترجمه شده به فارسی

- خاطرات یک مغ
 - راهنمای دلاور نور
 - کیمیاگر
 - دومین مکتوب
 - بریدا
 - نامه های عاشقانه یک پیامبر
 - عطیه برتر
 - ورونیکا تصمیم می گیرد بمیرد
 - والکریها
 - شیطان و دوشیزه پریم
 - مکتوب
 - کیمیاگر ۲ (یازده دقیقه)
 - کوه پنجم
 - زهیر
 - قصه هایی برای پدران، فرزندان، نوه ها
 - کنار رود پیدرا نشستیم و گریستیم
 - چون رود جاری باش
- موضوعات زیر در کتاب های پائولو موج می زند:
- الف) عشق در قالب داستان های متفاوت
- ب) عرفان و اشراق از نوع ساحری
- ج) سیاست با گرایش همبستگی جهانی و ضدیت با ظلم

نقد عرفان پائولو کوئیلو

- متأثر از عهد عتیق، عهد جدید و عرفان هندی است.
- از شخصیت شیمون پرز و داستانهای یهودی الهام گرفته است.
- از پلورالیسم مذهبی و فرقه ای حمایت می کند.
- او بر این باور است که قلب ما بهترین راهنمای ماست. چه در سفر زمینی و درونی و چه در سفر بیرونی و ره توشه همان عشق است که لزوماً باید زمینی و جنسی باشد.
- تمام آثارش در قالب رمان و قصه است.
- عرفان جدیدی را معرفی می کند که همان عرفان مردمی است.
- متأثر از عقاید مارکس و اعتقاد به جهان بدون طبقه است.
- اندیشه های او متأثر از عرفان ساحری، عرفان مسیحیت، عرفان یهود و افکارش مارکسیستی است.

عرفان مسیحی

تعریف عرفان

عارفان مسیحی

اندیشه عرفان

پولس قدیس

قرون اولیه

قرون وسطی

فرقه فرانسیسیان

عارفان انگلیسی

عرفان آلمان

اسپانیا

فرانسوی

شاهدان یهوه

نقد

تحلیل

عرفان از منظر مسیحیت

- عرفان: شهود مستقیم و تجربه بی واسطه خداست، بنابراین عرفان را میتوان نوعی تجربه دانست و در این باره از تجربه عرفانی سخن گفت. بنابر نظر نویسندگان مسیحی معرفت ما به خدا از ۳ منبع است:

- مراجعه به جهان طبیعت که الهیات طبیعی است.
- الهیات جزئی که طریق متون مقدس و نیز تجلی خداوند در صورت مسیح است. الهیات جزئی در قالب تثلیث، هبوط و خلقت مطرح می شود.
- تجربه، بی واسطه و رؤیت مستقیم خداست که به آن الهیات عرفانی گفته می شود.

عارفان مسیحی

• عارفان مسیحی را می توان به دو بخش تقسیم کرد:

خدا محور:

عارفان خدا محور از طریق آگوستین قدیس به جهان مسیحیت راه یافت.

مسیح محور:

بر اساس تعالیم پولس مقدس در سده نخستین میلادی شکل گرفته است.

اندیشه عارفان مسیحی

• اندیشه عارفان مسیح محور بر ۳ اصل تاکید دارند:

- تزکیه: تهذیب نفس و کناره گیری از علایق دنیوی است که تا اندازه ای به واسطه ندامت و تلاش خود سالک از هنگامی که با جدیت؛ حیات معنوی را آغاز می کند که عبارت طریق تزکیه کننده ازسوی قدیس یوحنا صلیبی مطرح شده است.

- اشراق: همراه با آرامش سالک به خدا و ادراک ارزشهای حقیقی زیستن در نور او که پاداش اراده تسلیم شده است. همانگونه که انجلا فولینیوی گفته که تمام عالم آکنده از خداست. تمام هنرمندانی که در وجودشان، عشق به زیبایی از عشق به خود قوی تر است بهره ای از این اشراق دارند.

- اتحاد: به معنای هماهنگی کامل و عاری از خود بینی و اراده تولد یافته با خداست که نسبت عارف کامل به خیرازلی را همچون نسبت دست انسان به خود او قرار می دهد. معنای حقیقی نکاح روحانی نفس ، یعنی اتحاد با خدا که در اعمال فرقه فریسیان می باشد ، نظیر قدسیه ترزا ، قدسیان فرقه کواکر.

پولس قدیس

- معروف به یهودی طرسوس؛ یکی از بزرگترین رسولان؛ مبلغان و متألهان مسیحی است. وی از یک خانواده یهودی و به عنوان یک شهروند رومی متولد شد. او به ساخت خیمه سازی مشغول بود.
- پولس در مدرسه یهودی غملائیل به تحصیل پرداخت و متون مقدس و ادبیات قدیم یهود و روم را آموخت و سرانجام در میان فرقه فریسیان به مقام استادی رسید. وی هرگز در دوران حیات حضرت عیسی با او ملاقاتی نداشت. هر چند هنگام تصلیب در اورشلیم بود. پس از عروج مسیح وی یکی از بی رحم ترین شکنجه گران مسیحیان بود و در تعقیب و نابودی مسیحیان از هیچ اقدامی فرو گذار نمی کرد سه سال در عربستان عزلت گزید و پس از آن به اورشلیم بازگشت و جانشین یهودای «اسخریو طی» شد.
- اختلافی میان پولس و پطروس است: پطروس معتقد بود مسیحیت شعبه ای از آئین یهود است و باید قوانین موسایی را با دقت و بدون مسامحه اجراء کرد و ظهور مسیح صرفاً برای نجات یهود بوده و یهود قوم برگزیده خدا و وارث سرزمین موعود است.
- پولس معتقد بود مسیح مبلغ آئین عشق است و عشق قومیت و ملیت نمی شناسد و مسیح برای نجات و رستگاری نوع بشر به صلیب کشیده شده بنابراین باید آئین عشق مسیح را در سراسر جهان گستراند. و اوسفرهای زیادی انجام داد و در عهد جدید چهارده رساله به پولس نسبت داده شده است که چهار رساله آن به اذعان تمامی علمای مسیحی به دست پولس نوشته نشده است. اساس جامعه مسیحیت نخستین در حوزه معنویت عرفان؛ حیات عبادی خود را مرهون عهد عتیق ادبیات یهود و حتی شعر یهود است. بسیاری از راهبان مسیحی همچون بندیکت؛ برنارد؛ لویولایی از پولس متأثر بود.

کاسین

**عرفان در قرون
اولیه مسیحی**

**قدیس
آگوستین**

کاسین

- یکی از عارفان مسیحی در دوره های اولیه مسیحیت می باشد که نمادی از فرهنگ معنوی مسیحیت است.
- کتاب کاسین «گفتگوها» می باشد که پس از آنکه سالیانی در صحراها و دیرهای مصر به ریاضت پرداخت ارتباط با خدا را امری امکان پذیر دانست و نشان داد که با تزکیه نفس می توان به حالتی از پرستش و ستایش خالصانه رسید.

قدیس آگوستین

- آگوستین یکی از عارفان مسیحی قرن چهارم است که کتاب اعترافات او متأثر از نامه های پولس می باشد.
- آگوستین در کتاب «عظمت روح» مرحله آخر صعود معنوی را توصیف کرده و وصول به حیات روحانی همراه با آرامش را به تجلی می نشیند.
- آگوستین با اشتیاق به احسان و میل به رها شدن، محبت خدا را به موجی خروشان در درون خود تبدیل کرده و واجد تجربه بی واسطه مواجهه با خدا می شود.

هیلدگارد

عرفان مسیحی
در قرون وسطی

ریچارد

برنارد

هیلدگارد

• نخستین زن عارفی است که به رغم وضع جسمانی نامناسب و نامساعد تأثیر حیرت آوری بر حیات عرفانی مسیحیت از خود برجای گذارد.

• از نظر هیلدگارد خدا نور است. هر جا در اندیشه های عرفانی عالم مسیحیت اندیشه نور مطرح است ، از او متأثر است.

ریچارد

- ساکن صومعه سنت ویکتور است. او عرفان عاطفی و رمانتیک را مطرح و در واقع عقل و عشق را در هم آمیخت.
- وی معتقد بود با کمک عقل می تواند در حریم الهی تأملات فکری کند و به وسیله فهم عرفانی می تواند سه مرحله انبساط ذهن، صعود ذهن و بیگانگی ذهن را تحقق بخشد.
- کتابهای ریچارد:

- بنیامین صفیر یا آمادگی روح
- بنیامین کبیر یا تأمل عرفانی
- رساله مراتب چهارگانه محبت سوزان

برنارد

• قدیس برنارد در اوان جوانی به فرقه سیسترسیان پیوست. این فرقه مسیحی که نخستین بار در اوایل قرن ۱۱ به دست روبر، در فرانسه ایجاد شد. معتقد به ریاضت همراه با عشق به خدا بود.

• کتاب های برنارد:

– سرودهای روحانی

– درباره محبت خدا

فرقه فرانسیسیان

- فرانسیس قدیس بنیانگذار فرقه است. در این فرقه فقر جایگاه ویژه دارد.
- عرفان فرانسیس یک عرفانی است که از ندامت آغاز می شود. با عزلت گزینی استمرار می یابد و تا مسیح شدن پیش می رود.

ريچارڊ
رول

عرفان انگليسي
قرون وسطي

والتر
هيلتون

جوليان
نوروي چي

ریچارد رول

• ریچارد رول در قرن چهاردهم م ظهور کرد. رول معتقد بود که برای سلوک معنوی ۳ مرحله را سالک باید طی کند:

- حرارت

- حلاوت

- ترنم

• رول قدیس همیشه خود را در میان انضباطی سخت و نشاطی روح افزا میدید و از این طریق عرفان آفرینشگر و آزادی عقیده را به جهان مسیحیت در انگلیس هدیه کرد.

والتر هیلتون

• ادبیات او مسیحی محور، نوشته های آمیخته با کتاب مقدس و نگاهش بیشتر کشیش مآبانه و تابع آگوستین بود. او به اورشلیم هم سفر کرد و معتقد است به دست آوردن محبت و به قله رسیدن در اورشلیم ممکن است.

• کتاب ها:

- میزان کمال

- آواز ملائک

• وی در این دو کتاب درصدد ساختن دوباره شخصیت آدمی است.

• هیلتون وظایف اجتماعی رامحکوم کرده و انسانها را به سمت معنویت فرا می خواند.

جولیان نوری چی

• وی متولد ۱۳۴۳ میلادی است و همواره از ضعف بدن رنج می برد تا در سن ۷۰ سالگی با دنیا وداع کرد.

• جولیان عارفی درون گراست و تا حدی اهل فلسفه است. او خود را به عنوان زنی ادیب که دارای عمق و اندیشه ، احساسات عرفانی ، تواضعی دلنشین و استعدادی فلسفی است معرفی می کند.

• کتاب های وی:

- تجلیات عشق الهی

- الهامات

وی در این دو کتاب گزارش یی از الهامات معنوی و مکاشفات خود را ارائه کرده است.

عرفان آلمان

- عرفان مسیحیت در آلمان به جزوزو (۱۲۹۵ - ۱۳۶۵م) و رد سیبروک (۱۲۹۳ - ۱۳۸۱)، اکهارت را دارد.
- اکهارت متولد ۱۲۶۰ م و پدر عرفان آلمان است و از برجستگی های خاصی برخوردار می باشد.
- اکهارت در آلمان موسس فرقه دوستان خداست.
- اکهارت سعی کرد وحدت وجود را با اندیشه های مسیحیت سازگار کند و مفاهیم ذهنی را ساده نماید. او می گفت برای رویت خدا نباید آنی به چیز دیگری توجه شود.

عرفان اسپانیا

- قدیس لویولایی، قدیس پترالکانتارایی و قدیس یوحنا صلیبی از عارفان بزرگ اسپانیا بوده که همگی در قرن ۱۶ از زندگی میکردند.
- اما قدسیه ترزا جایگاه والایی دارد. او دختری بود از طبقه اشراف با روحیه رمانتیک؛ پرشور و با معاشرت های اجتماعی و در سن ۲۰ سالگی نوآموز فرقه کرملیها شد.
- ترزا بعد از بیماری و زمینگیر شدن تسلیم عرفان شد و مدارج عبادت را در سکون و اتحاد طی کرد و به اوج عرفان و خلسه رسید.

عرفان فرانسوی

- مادام آکاری، قدسیه شانتال، پاسکال و فنلون نقش مهمی در عرفان فرانسوی در قرن ۱۷ داشتند که توانستند فرقه جماعت اهل توکل را تاسیس کنند.
- عارفان جدید مسیحیت: روان توی (۱۸۶۸-۱۹۰۵)، ماری اسلسر (۱۸۴۷-۱۹۱۵) شارل دوفوکاله (۱۸۵۸-۱۹۱۶) و در نهایت شخصی که هنوز در قید حیات است، مبلغ تغییر کیش داده هندی به نام سادهو و سادرسینگ است.
- عرفان مسیحیت همراه با تأملات و تجارب عرفانی با تاکید بر دو عنصر توان معنوی و تجربه عرفانی توانست حیات بخش کلیسای مقدس تاکنون باشد.

گروه شاهدان یهوه

• مدتی است گروهی به نام شاهدان یهوه در ایران در میان جوانان مشغول فعالیت اند. آنها از راهبه های زن فراوان استفاده می کنند و یکی از ابزارهای مهم آنها تشکیل کلیسای خانگی است. اقدامات آنها ارائه جاذبه های صلح ودوستی از مسیحیت و عرضه صورتی خشن و ضد صلح از اسلام است.

نقد عرفان مسیحیت

- متفکران و الهیون مسیحی پذیرفته اند که ، اعتقادات مسیحیت و مسئله تثلیث قابل دفاع عقلانی نیست. از این رو لازم دانستند که دین را از عقل به دل منتقل کنند.
- طرح تجربه دینی بنا بر مکتب پراگماتیسم شکل گرفته است. دین مسیحیت امروز از جامعه و نیز از سیاست کنار رفته و این همان شعار دین از سیاست جداست.

تحلیل عرفان مسیحیت

- مهمترین محور اساسی عرفان مسیحیت تجربه عرفانی است. یعنی تجربه دینی (آگاهی بی واسطه از مقام الوهیت) است.
- تجربه دینی در ۶ قسم تقسیم می شود:
 - تجربه تفسیری
 - تجربه شبه حسی
 - تجربه و حیانی
 - تجربه احیاگر
 - تجربه مینوی
 - تجربه عرفانی تجربه ای است که در ارتباط با خدا باشد و انسان را از قید زمان و مکان رها کند.

عرفان يهود

نقد

معرفی

معرفی عرفان یهود

- عرفان یهود در فارسی به نام : آئین قباله ، قبالا ، کابالا می گویند.
- آئین قبالادر واقع عرفان و اشراقی است که در برگیرنده دو مفهوم اشراق و یزدان شناسی است. قبالا دارای ویژگی های مشترکی با آئین رازوار نو افلاطونی است و هم با عرفان مسیحی.
- آئین پارسی - زرتشتی بر ساختار آئین قبالایی بی تأثیر نبوده است.
- بعد از طرح این آئین در اروپا، شیادان به دعوی مسیحیت کاذب برخواستند و موجب زحمت اهل ایمان شدند.

نقد عرفان یهود

- یهود اساسا عرفان ندارد و اگر چیزی به نام قبلا مطرح است در واقع ترکیب و اختلاطی از کیشهای عرفانی دیگر است. کیش هایی مثل عرفان مسیحیت، یوگا و آئین های هندی و تفکر نو افلاطونی، آئین زرتشتی و تصوف.

آیین دِن

اصول دِن

عرفان تائو

تائوئیسم

اقسام دِن

نقد

تائوئیسم

- برگرفته از چین باستان است و این نظریه برای کیفیت تبدل هر موجودی از موجودات و نیز برای چگونگی تناسب و انتظامی که در عالم طبیعت وجود دارد رضیه ای به وجود می آید و آن اینکه حسن تناسب و کمال انتظام که در سراسر طبیعت از آسمان و زمین نمودار است. نتیجه قوه کیهانی تائو است.
- تائو قائل به خیر و شر است. دیانت چینیان با پرستش زمین و طبیعت آمیخته است.
- چینی ها معتقدند که سراسر عالم طبیعت، با وجود ارواح گوناگون زنده است. بنابراین آنها به پرستش ارواح هم معتقدند.
- مبدع تائوئیسم کسی است به نام لائوتزو، که در ایالت چو، در سال ۶۰۴ ق.م به دنیا آمده است و رساله تائو که به کنفوسیوس داد از او است.

عرفان تائو

• تائو فلسفه ای است دارای ۳ صورت:

- صورت فلسفی که مشتمل بر تعالیم عرفانی است و در قرن ۴ و ۵ میلاد شکل گرفته است.

- جنبه سحری و جادویی که مربوط به قرن دوم قبل از میلاد است.

- جنبه رسمی که از سال ۱۶۵ میلادی به عنوان یک دین در چین رسمیت یافت.

• در عرفان تائو برای نیل به وحدت و تناسب باید عقل را رها کرد و به مشاهده روی آورد.

اصول ذن

- ذن واژه ای ژاپنی است ولی منشاء چینی دارد که این مکتب گرفته شده از مکتب بودایی است در قرن ششم م، یک راهب سیلانی مذهب بودایی را به چین برد که نام این راهب بودیدارما است و مؤسس معبد شائولین در سال ۴۹۶ میلادی است که ترکیبی از افکار تائوئیسم را با هم مخلوط کرد و ذن بودیسم را پایه گذاری نموده است.

- ذن به معنای مراقبه، مدیتیشن یا تفکر است. (به مراقبه نشستن)

- هوشیاری و آگاهی

- برطرف ساختن پریشانی های درونی انسان است که از دوگانه انگاری ذهن حاصل می شود.

- نداشتن متون مقدس و اخذ تعالیم از مکتب یوگا کارا.

- ساتوری را نمی توان تعریف کرد، زیرا جایگاه آن فراتر از مفاهیم و خارج از حیطه زمان، در حالتی از بیگانگی، قبل از تولد یک و دو، قرار دارد.

- ساتوری شهودی قدرتی است که در هر ذهنی وجود دارد.

- ساتوری در طول زندگی روزانه تجربه می شود.

- هیچ استاد ذنی چیز را تدریس نمی کند. چیزی برای تدریس وجود ندارد.

- راه نجات را فقط در مراقبه و مدیتیشن می دانند و آموختن فلسفه، علم و تاریخ هیچ تأثیری ندارد.

اقسام ذن

- ذن بون پو: افزایش سلامتی جسمی
- ذن گدو: تمرینهایی برای شکوفایی نیروهای فوق طبیعی.
- ذن شوچو: حالتی است که همه ادراکات حسی قطع شده و انسان تنها به آرامش درونی می رسد.
- ذن دای جو: یک نوع حالت پیوستگی و وحدت با همه موجودات.
- ذن سای جوچو: یافتن بودای درون.

نقد آیین ذن

- در مکتب ذن، متون مقدس جایگاهی ندارد، مناسک و علم و ساختن معبد نفی شده است، انزوا طلبی مطلق، حاکم است هر گونه عقلانیت و فلسفه مطرود است. علم هم در نظر این مکتب جایی ندارد.
- در آیین ذن، خدا نیست، معاد نیست، وحی و نبوت نیست و اساساً دینی وجود ندارد. آنچه در این آیین به چشم می خورد نیروی تائو و عوامل طبیعی است که هیچ ارتباطی به عرفان ندارد.
- اساس مکتب ذن ، بوداست و این آیین سرشار از ایده های فرهنگ هندوست.

فرا علم (فراروانشناسی و فرادرمانی)

فنگ شویی

ریکی

تاروت

ان. ال. پی

هیپنوتیسم

مدیتیشن

تجسم خلاق

مؤفقت

چهره شناسی

کف شناسی

تأثیر ستارگان

تأثیر حیوانات

پیشگویی

طالع بینی

روانشناسی

رنگ درمانی

موسیقی درمانی

معنا درمانی

بازی درمانی

هنر درمانی

مغناطیس درمانی

خنده درمانی

هاله بینی

سنگ درمانی

ازدواج

نقد

فنگ شویی

- ترجمه لغوی باد و آب است و مفهوم آن این است که هرچه در پیرامون ماست از انرژی فعال به وجود آمده است. حتی اشیاء بی جان.
- فنگ شویی هنر و علم، زندگی متعادل و هماهنگ بین انسان و طبیعت پیرامون و مبداء آن در تعالیم تائو است.
- بزرگترین هدف فنگ شویی ، یافتن مکانی است که سلامت روحی و جسمی و به طور کلی ، زندگی ما در آن از انرژی مثبت تأثیر پذیرد.

ریکی

- واژه ای است ژاپنی و به معنای انرژی نیروی حیاتی است «ری» به معنای روح متعالی، جهان و قدرت پنهان و «کی» به معنای انرژی نیروی حیاتی است. همه ما انرژی ریکی را از دوران کودکی دارند. همه می توانند دستشان را روی بدن دیگری بگذارند و با انتقال انرژی مغناطیسی فرایند شفا را سرعت ببخشند. ریکی هرگز فرستاده نمیشود بلکه از طریق کانال گرفته می شود.
- در میان قرن ۱۹ شیوه ریکی یا شفا با دست، به همت دکتر میکائوئو سویی تجدید حیات شد و پس از او دکترچی جیروها یا شیء جایگزین او شد و دومین استاد اعظم ریکی در این سنت بود.

تاروت

- مجموعه ای از کارت ها است که به گونه مختلف در کنار هم قرار می گیرند. کارتها تلفیقی از ۲ دسته کارت است که بیشتر شبیه رمل و اسطرلاب است و از روی این کارت ها شخصیت و آینده بینی را انجام می دهند.
- تعداد، نام کارتها، نوع استفاده و تفسیر آنها در کشورهای مختلف فرق دارد.

ان. ال. پی

- مخفف Neuro Linguistic Programming یا برنامه ریز عصبی - زبانی است. انسانها معمولاً اطلاعات خود را از طریق دنیای پیرامون از کانال های دیداری و شنیداری به دست می آورند. اگر ما از بین کانال های ارتباطی از کانال های ترجیحی و برتر خود استفاده کنیم می توانیم با دیگران ارتباط برتری برقرار کنیم.
- مبدع ریچارد بندلر و جان گریندر است. (۱۹۷۰ میلادی)
- دین علم بطور طبیعی از علم زبان شناسی، عصب شناسی، روانشناسی و علم ارتباطات مایه می گیرد.
- گفته می شود با تلفیق دین ، علوم قدرت تأثیر گذاری انسان ارتقاء می یابد.

هیپنوتیسم

- در لغت به معنی خواب است. البته هیپنوتیسم خواب نیست، نوعی حالت خواب گونه ای است که در واقع حالتی از روان آدمی است.
- خواب مصنوعی که از زمان دکتر آنتوان مسمر در سال ۱۷۷۴ ارزش درمانی پیدا کرد.
- در این خواب عمیق تمرکز فکری به میزان صددرصد میرسد و توجه به کلی از همه چیز سلب می شود و لذا گفته می شود میتوان فرد خواب رفته را تا اندازه ای درمان کرد.

مدیتیشن

- هدف مدیتیشن آن است که بخشی از وجود را که محو و ناشناخته مانده است، شناخته شود.
- مدیتشین، افزایش کارایی در زندگی روزمره است. بر اساس ساختمان شخصیت انسان به ماکمک می کند تا مشکلات را در زندگی روزمره بهتر، راحت تر و آسان تر حل کنیم. مدیتیشن بازگشت به خانه است و به معنای تفکر و مراقبه و تمرکز است.
- برخی از گروندگان به این تعلیم متأسفانه مدیتیشن را بجای نماز قرار می دهند.
- (گاه مدیتیشن آثار سویی بر فکر، جسم و روح می گذارد و گاه توأم با بی غذایی و یا مصرف داروهای توهم زا می شود)

تجسم خلاق

- خلاقیت مجموعه ای از توانائیا و ویژگی هایی است که موجب تفکر خلاق می شود.
- خلاقیت شکل دادن به عناصر مختلف برای پدید آوردن صورتی جدید است.
- امروزه خلاقیت را ویژگی ذاتی نمی دانند ، بلکه علم اکتسابی تلقی می شود.
- در این حرکت مباحث معنوی و ... جای ندارد و فقط به عنوان یک پدیده علمی مورد توجه است.

مؤفقیٲ

- مؤفقیٲ ٲکنیکهائی اسٲ که در حوزة های گسٲرده ای به کار می رود و مورد نیاز انسان اسٲ.
- ٲکنیک های مقابله با اضطراب، افسردگی، ٲنهایی، کم رویی، شکسٲ، دلسردی، ٲرس، درد، خشم، ٲیری و ٲکنیک های ارتباط مؤٲر، ٲصمیم گیری، اعتماد به نفس، خوشبختی، شاد زیسٲن، ٲولدار شدن، کلمات شفابخش، ذهن برتر، مهارٲ های زندگی، مدیریت و ... از آن جمله می باشد.
- در ٲکنیک های مؤفقیٲ کمتر مباحٲ دینی مطرح اسٲ و سعی شده از کتاب های ٲرجمه شده اسٲفاده شود.
- (کسانی که در این مسائل به بیراهه رفته اند بیسٲر خود را دچار آسیب کرده اند ٲا مؤفقیٲ!)

چهره شناسی (قیافه شناسی)

- در ساختمان و خطوط صورت می توان سرگذشت، طرز فکر، ویژگیهای اخلاقی، میزان نیاز به صمیمیت، اخلاق کاری سلايق شخصی را پیدا کرد. صورت را می توان همچون نقشه ای تلقی کرد که راه را برای درک عمیق تر خود و دیگران به ما نشان می دهد و مانند یک نقشه این اطلاعات را در اختیار اشخاص قرار دهد.
- صورت به ۳ منطقه تقسیم شده است:
 - آسمانی: از پیشانی مرز رویش مو تا شقیقه ها است.
 - منطقه انسانی: از شقیقه تا نوک بینی است.
 - منطقه زمینی: از نوک بینی تا انتهای چانه.
- در این روش با تشخیص عرض و طول پیشانی، صورت، بینی، چانه و ... گذشته و آینده افراد خوانده می شود.
(این روش بیشتر شبیه روش های خرافی می باشد).

کف شناسی (کف بینی)

• به طور متوسط تعداد سی خط در کف دست وجود دارد که ۶ خط آن به عنوان اساس کف بینی است:

- خط زندگی

- خط سر

- خط قلب

- خط شغل

- خط موفقیت

- خط ازدواج

• خطوط دست ترکیب هایی را به وجود می آورند که کف بین ها از آن برای پیش بینی برای آینده افراد استفاده می کنند.

(این روش بیشتر خرافی تلقی می شود).

تأثیر ستارگان بر سرنوشت انسان

- تأثیر ستارگان بر سرنوشت انسان ها
- همان برج های ۱۲ گانه است که در طول سال وضعیت متولدان در آن ماه را مشخص می کند.
- بر مبنای این ماه ها، هوش، فعالیت، خودمحموری، تحمل، عمل گرایی، احساسات و ... در افراد تشخیص داده می شوند. مثلاً می گویند متولدین فروردین (برج حمل) افرادی فعال می باشند.

تأثیر حیوانات بر انسان

- برخی افراد معتقدند که حیوانات بر زندگی آنها تأثیر گذاشته و در خلق و خوی آنها تأثیر می گذارد.
- حیوانات به دسته های مختلف تقسیم می شوند مانند پرندگان خزندگان و... که هر یک تأثیراتی بروضعیت ظاهری و باطنی انسان دارند.
- در این روش موفقیت ها، آرامش، سلائق و ... با حضور انواع حیوانات سنجیده می شود. مثلاً می گویند: مار ماهی ها به ما می آموزند که کنار بایستیم و منتظر فرصت ها بمانیم.

(در گروه ایلایا رام ... اعتقاد فوق بسیار قوی مطرح شده است).

پیشگویی

- آدمی از زمانی که خودش را شناخت ، توان پیشگویی پیدا کرد. چون درون خود نیرویی را یافت که می توانست با آن آینده را ببیند. انسان می تواند نیروی روحی خود را چنان تقویت کند تا بتواند با وسایلی که در خانه در اختیار دارد، مثل شمع، سیب، آب ، یخ ، تفاله چایی و امثال آن دست به پیش بینی بزند. مهم این است که انسان ذهن خود را آماده کند تا نیروهای فوق طبیعی را بپذیرد.
- (برخی شیادان از این روش برای تاثیرگذاری بر دیگران استفاده میکنند).

طالع بینی

- گسترش انواع طالع بینی ، مانند چینی ، هندی ، آریایی ، ایرانی ، مصری ، خورشیدی ، فیثاغورثی ، شمسی و... امروزه بسیار زیاد شده است بخصوص ترجمه کتابهای خارجی به این مساله دامن زده است.
- در این روش از طریق اعداد و جداول خاص سرنوشت انسان را پیش گویی می کنند.
- می گویند در این روش بازشناسی انرژی های زندگی ، تعادل ، ثبات ، و انضباط و ... به زندگی باز می گردد.

روانشناسی کاربردی

- بخش مهمی از روانشناسی امروزه به روانشناسی کاربردی یا به تعبیری به کاربرد روانشناسی در امور مختلف می پردازد.
- اهم مباحث روانشناسی کاربردی عبارت اند از: روانشناسی در عمق، روانشناسی روابط انسان، روانشناسی زن، روانشناسی پول، روانشناسی رنگها، روانشناسی افراد موفق، روانشناسی شرم و گناه، روانشناسی عشق، روانشناسی خلاقیت روانشناسی اضطراب، روانشناسی قضایی، روانشناسی اهمال کاری، روانشناسی ترس، روانشناسی کمال، روانشناسی تنبلی، روانشناسی خشم، روانشناسی پیروزی، روانشناسی معنوی و روانشناسی بازی.

رنگ درمانی

- رنگ زمانی ظاهر میگردد که فرکانس نوری در محیطی متناسب شدت گرفته و متظاهر گردد. رنگ به رغم داشتن ویژگی های ایجاد انگیزه، هوس، شادمانی، ساختاری و حتی تهییجی، دارای خصوصیات سوزاننده و براننده نیز هست.
- هر رنگ دارای ویژگی های منحصر به فرد درمانی و تعادل برانگیزی است که می توانند تا اعماق نیروی ادراک و شعور ما نفوذ کنند.
- در این روش هر رنگ مفهومی دارد، مثلاً رنگ سفید احساسات را بیان می کند، رنگ سرخ روح افزایی و ...

موسیقی درمانی

• یک سلسله اصول به ما می گوید که جوهر بشر انرژی است و اگر حالت های انرژی بدن و ارگان انسانی از تعادل خارج گردد، نقاط ضعف و بیماریها به انسان روی می آورد. بهبودی در گرو تعادل انرژی بدن است.

• در این روش یکی از شیوه های موثر در تعادل انرژی بدن، موسیقی درمانی است که چهار اصل دارد:

- اصل اول: ارتعاش.

- اصل دوم: ریتم.

- اصل سوم: اصل تن یا طنین.

- اصل چهارم: صدا حالتی از انرژی است. از این طریق می توان روی الگوهای مختلف انرژی بدن تاثیرگذار بود.

معنا درمانی

- مفهوم درمان به وسیله «معنا» تقریباً عکس روان درمانی سنتی است. زیرا در روان درمانی سنتی با بیمار مانند یک انسان رفتار نشده است.
- زندگی میتواند دارای معنا باشد یا از معنا و ارزش تهی شده باشد. اگر یک زندگی خالی از معنا شود، بیماریهای فراوانی آغاز خواهند شد. بنابراین یکی از شیوه های درمانی انسانی، استفاده از معنا درمانی است؛ بدین معنا که باید به زندگی معنا و هدف بخشید و از این طریق امید و شادی را به ارمغان آورد.
- این شیوه تحت تاثیر مکتب اگزیستانسیالیسم است.

بازی درمانی

- ما نمیتوانیم به شیوه مشاوره با بزرگسالان به مشاوره با کودکان پردازیم به گونه ای که عدم پیروی از این موضوع در کسانی که هرگز مشاوره ای با کودکان نداشته اند ، به چشم می خورد. مشاوره با بزرگسالان از راه نشستن در کنار آنها و دعوت آنها برای صحبت کردن با ماست.
- اگر به عنوان مشاوره با کودکان کار می کنیم باید بگذاریم کودکان به طور آزاد و راحت درباره موضوعاتی که آزارشان میدهد، صحبت کنند پس لازم است از مهارت های مشاوره ای کلامی همراه با روشهای دیگر استفاده کنیم.
- هدف این روش توانا ساختن کودکان برای ایجاد رابطه و ... است.

هنر درمانی

- با هنر انسان قادر است به عواطف عمیق دست یابد. هنرها می توانند نحوه احساس انسان را نسبت به جهان و خودمان تغییر دهند.
- هنر درمانی نیازمند برخورد عاطفی با اثر است. نیازمند تعاملی دوگانه با نمادهاست.
- هنر درمانی مانند سایر درمانها تقویت کننده امید رهایی از دردهای روانی است. انسان احساسات بهتری پیدا می کند و شانس بهبودی او افزایش می یابد.
- شکل‌های هنری، عواطف قدرتمندی را برای انسان به ارمغان می آورد. مانند تئاتر، شعر و ...

مغناطیس درمانی

- انسان می تواند با کمک درمان مغناطیسی، پزشک خود باشد. بر اساس این روش، درمان با استفاده از مغناطیس طبیعی صورت می گیرد.
 - زمین یک مغناطیس عظیم و دارای میدان مغناطیسی بزرگ است. همه اجرام سماوی دارای میدان مغناطیسی هستند.
 - در این روش انسان به طور مداوم در دریایی از امواج مغناطیسی غوطه ور است، بنابراین می تواند با استفاده از میدان مغناطیسی کنترل شده یا مغناطیس مصنوعی سلامتی را بازگرداند و آرامش از دست رفته را باز یابد.
- (در مورد اجرای این روش ، بدون استفاده از متخصصان کار به اشکالات عدیده بر میخورد).

خنده درمانی

- دنیا از آن کسانی است که از آن استفاده میکنند و تنها انسان های مسرور و شاد مالکان حقیقی دنیا به شمار می آیند.
 - انسان باید عقل و هوش خود را با نشاط و شادی دمساز کند تا هزاران آسیب از او دور شود. کسی که شاد و خندان است همیشه وسیله شاد و خندان را خواهد یافت. انسان باید همواره شادمان و خشنود باشد و نعمت های خود را بشناسد و نه محرومیت ها را.
- (در این روش اسلام دستورات خاصی دارد و الا صرف خندیدن به هر چیز تمسخر و تحقیر دیگران را در پی دارد).

هاله بینی و انرژی درمانی

- هاله، حوزه انرژی اطراف بدن است که تمام موجودات زنده آن را دارند. هاله ها رنگها و طرحهای مختلفی دارند.
 - کسانی که توان هاله بینی دارند، از مشاهده طرحها و رنگ ها و فرمهای هاله اطراف بدن یک انسان میتوانند تمامی اطلاعات درون او را به دست آورند که از آن جمله بیماری های تک تک اعضاء بدن است.
 - در این روش از شیوه عکاسی کرلیان نیز استفاده می شود.
- (در این روش گاه مسائل خرافی نیز مطرح می باشد).

سنگ درمانی (جوهر درمانی یا کریستال درمانی)

- می توان از شفا بخشی با کریستال به عنوان درمانگری استفاده کرد.
- خواص شفا بخشی کریستال ها از هزاران سال پیش شناخته شده بود. کریستال ها فواید بی شماری دارند؛ از جمله: دور شدن از تنشها و فشارها، سرشار کردن محیط کار و زندگی از آرامش، محافظت در مقابل انرژی های منفی و مخرب، افزایش قدرت تمرکز و مدیتیشن، تقویت قدرت ذهن و خلاقیت و افزایش نیروی ذهن و حیات.
- مساله سنگ درمانی با هفت چاکرای یوگا ارتباط نزدیک دارد زیرا برای هر چاکرا یک نوع سنگ توصیه کرده اند.

ازدواج درمانی

- ازدواج درمانی یا خانواده درمانی نوعی روان درمانی مربوط به زن و شوهر است که معطوف به بهبود روابط زناشویی و از این طریق نیل به آرامش است.
- ازدواجی که در آن زن و شوهر فقط در پی تأمین نیازهای خود باشند تعارضاتی لاینحل باقی می گذارد، اما هدف کلی ازدواج درمانی افزایش تقابلات و تعاملات دو جانبه مثبت میان زن و شوهر است.
- (نگاه های متفاوت به این روش، باعث شده که گاه ازدواج ها به تعالی نرسد).

نقد فراعلم و فراروانشناسی

- بعضی از این دستاوردها واقعیت علمی ندارد و بیشتر ایجاد هیجانات آنی و کاذب است.
- بعضی از این پدیده ها از نظر علم تأیید نشده اند و بعضی دیگر پژوهش های علمی در باره آنها هنوز ناقص است.
- از سوی دیگر باید گفت اگر هم نسبت به بعضی از موارد مطالعات فراعلم تاثیری و تاییدی دیده شد، اینها هیچ ارتباطی به عرفان ندارند، زیرا چنان که بارها گفته شد:
عرفان، فقط معرفت و تقرب به خداست

